HUMANITA®

číslo 1-2/2010
ročník XIX

Vzácne stretnutie

Ocenení za podporu duševného zdravia

Chránená dielňa Scarabeus

Príloha:

Cena Dar roka 2009

Pomohla im Pipi

Karol Miga *je nevidiaci. Vychovávali ho starí rodičia. Pre nevhodné podmienky v osade, kde bývali, ho však sociálni pracovníci odviedli do Detského domova v Holíči. Dnes žije v krízovom stredisku a snaží sa získať vzdelanie, ktoré by mu umožnilo zamestnať sa. Študuje za maséra. Ako nám povedal: „Pre zdravotný stav si nemôžem nájsť brigádu, jediným príjmom mi je invalidný dôchodok, z ktorého ťažko pokryjem výdavky na bývanie, štúdium a výdavky spojené s mojím zdravotným stavom a prepravou".*

Atila Jonáš *sa do detského domova nedostal, od smrti matky ho vychováva jeho teta spolu so svojimi deťmi. Má nadanie na reči, ovláda nemecký, francúzsky a anglický jazyk.* ***Alexandra Koločaiová*** *vyrastala v Detskom domove v Novej Bani, dnes býva v podnájme v Nitre a študuje na univerzite, na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva. Dostáva sociálne štipendium, ktoré zväčša pohltí nájomné. Dodnes navštevuje detský domov, v ktorom vyrastala, pomáha pripravovať deti na štúdium.*

Toto sú len tri príbehy detí, ktoré podporuje ako štipendistov Fond Pipi Dlhej Pančuchy. ***Všetkých 41 tohtoročných štipendistov*** *sa stretlo tohto roku v hoteli Kyjev v Bratislave. Medzi štipendistami boli deti z detských domovov, náhradných rodín a mladí dospelí, ktorí po dovŕšení 18 rokov žijú ďalej v detských domovoch alebo v krízových centrách. Štipendium im pomáha uhradiť náklady na cestovné do školy, na stravu a na školské pomôcky a odbornú literatúru. Úsmev ako dar zriadil Fond Pipi Dlhej Pančuchy pred 15 rokmi. Fond doteraz podporil 312 detí.*

(ah)

Snímky: archív

Dvadsaťročnica

Slovenská humanitná rada si 2. mája tohoto roku pripomenula svoje 20. narodeniny. V spomienkach na svoju 20-ročnú minulosť dominovala významná skutočnosť, že sa postupne stala neodmysliteľnou súčasťou spoločenského života na Slovensku. Aj preto, že si bez ohľadu na svoju, často tŕnistú cestu, statočne plnila a ďalej plní úlohu informačného, metodického, koordinačného a poradenského centra svojich početných členských mimovládnyích organizácií, spolupracuje s nimi na uskutočňovaní rozmanitých humanitárnych projektov, získava rozličnú pomoc od donorov, zastupuje svojich členov na rokovaniach s orgánmi štátnej správy, pri pripomienkovaní legislatívneho procesu, pričom vždy obhajuje a presadzuje práva a záujmy zdravotne postihnutých a sociálne znevýhodnených občanov. Nie náhodou sa stala aj významným partnerom štátu a samosprávy obcí i samosprávnych krajov. Je známa aj ako pomáhajúca organizácia pri poskytovaní služieb sociálnej pomoci konkrétnym ľuďom. Pravdou je, že tisícky ľudí, ktorí v núdzi oslovili s prosbou o pomoc Slovenskú humanitnú radu, neobišli naprázdno. Vždy, ak to bolo v jej silách, SHR pomohla aspoň trochu zmierniť ťažkú situáciu ľudí trpiacich núdzou, postihnutím, diskriminaciou či sociálnym vylúčením alebo im aspoň poradila či usmernila ich v snahe nájsť riešenie zo zlej životnej situácie. Na riešenie najpálčivejších problémov vytvorila priestor, napríklad aj prostredníctvom každoročných stretnutí zástupcov dobrovoľných organizácií s prezidentom Slovenskej republiky.

Ivan Sýkora
Prezident Slovenskej humanitnej rady

Každý rok si SHR všíma aj významné humanitné skutky často neznámych, skromných, statočných, humanitne a solidárne cítiacich ľudí, dobrovoľníkov, ktorých za ne aspoň morálne oceňuje Cenou Dar roka. Tým, ktorí sa zaslúžili o rozvoj dobrvoľníctva, vzdáva hold na benefičním koncerte – decembrovom Benefíciu. Žiaľ, vlani Beneficium prekazila kríza.

SHR však ide svojou osvedčenou cestou ďalej v pevnom presvedčení, že je správna. Chce aj naďalej vytvárať čoraz priaznivejšie podmienky na rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku a posilňovať partnerskú spoluprácu aj s mimovládnymi organizáciami i podnikateľskou sférou. To, čo doteraz dosiahla, však nie je dôvodom na uspokojenie. Čas nadšenej mladosti má SHR za sebou a už dávno vie, čo je tvrdá práca, no aj pozitivne, konštruktívne myslenie a svoje nové výzvy berie vážne. Ponúka pomoc ľuďom, ktorí ju potrebujú a chce sa aj v budúcnosti pričiniť o pokojný a dôstojný život aj sociálne slabých, postihnutých, o život bez diskriminácie a vylúčenia. Pre Slovenskú humanitnú radu „pokoj nie je niečo, po čom túžite, ale niečo, čo vytvárate, na čom pracujete, čím ste a čo rozdávate", ako to napísal Robert Fulghum, americký spisovateľ, života znalý filozof, spevák, pastor, učiteľ, maliar a sochár.

Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Opčný protokol

Historický krok pre zdravotne postihnutých

Národná rada SR svojím uznesením č. 117/2010 vyslovila 10. februára tohto roku súhlas s návrhom vlády SR na ratifikáciu Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím a Opčného protokolu k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý na rokovanie vlády predložila ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Viera Tomanová a minister zahraničných vecí SR, Miroslav Lajčák. Po podpísaní ratifikačnej listiny prezidentom republiky sa tak Slovensko pripojilo k 81 krajinám, ktoré Dohovor už ratifikovali a k 51 krajinám, ktoré ratifikovali aj Opčný protokol.

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR (NROZP) privítala rozhodnutie vlády SR a Národnej rady SR ratifikovať **Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím** (Dohovor). Zvlášť si cení rozhodnutie ratifikovať aj Opčný protokol k Dohovoru. Týmto rozhodnutím náš štát uznáva právomoc Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím prijímať a posudzovať oznámenia predložené osobami, ktoré tvrdia, že sú obeťami porušovania ustanovení tohto Dohovoru, ak už vyčerpali všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky. Dohovor považuje NROZP za jedinečný a najvplyvnejší dokument medzinárodného práva v oblasti zdravotného postihnutia, ktorého účelom je presadzovať, chrániť a zabezpečovať rovnosť a úplnosť užívania všetkých ľudských práv a základných slobôd aj osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti.

Dohovor neobsahuje nové práva pre osoby so zdravotným postihnutím. Zakladá sa na existujúcich dohovoroch týkajúcich sa ľudských práv. Tieto práva a spôsoby ich uplatňovania však sústreďuje a vykladá vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím. Zároveň obsahuje záväzky štátov, ktoré garantujú účinnú ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečujú pre nich možnosti využívať všetky všeobecne uznávané ľudské práva. **Dohovor zakazuje diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života a venuje sa sprístupneniu celého spektra ľudských práv - občianskych, politických, ekonomických, sociálnych, kultúrnych, až po právo na pozitívne akcie slúžiace na prekonávanie znevýhodnení týchto osôb.** Takto predstavuje veľmi potrebný nástroj na presadzovanie ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím, na zjednocovanie a komplexnosť prístupu k ich ľudským právam. Hoci väčšina práv deklarovaných v tomto dohovore je už premietnutá do našej legislatívy, NROZP považuje Dohovor za mimoriadne dôležitý dokument, pretože pomôže komplexnejšie a systematickejšie riešiť problémy občanov so zdravotným postihnutím aj na Slovensku a prispeje tak k rýchlejšej a efektívnejšej inklúzii do spoločnosti.

Už na príprave návrhu Dohovoru sa NROZP zúčastňovala, a to pred jeho schválením Valným zhromaždením OSN, 13. decembra. 2006, prostredníctvom Európskeho fóra zdravotného postihnutia (EDF - European Disability Forum), ktorého je členom. Intenzívne sa zúčastňovala aj na príprave jeho ratifikácie. V tomto procese sa sústreďovala najmä na kvalitu prekladu Dohovoru do slovenského jazyka. Cieľom tohto úsilia bolo minimalizovať možnosti nejednotného výkladu ustanovení tohto dohovoru, ktorý by mohol viesť k nedorozumeniam a konfliktom najmä preto, že ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Za prvý a najdôležitejší krok na zabezpečenie účinnej, hladkej a skorej implementácie dohovoru považuje NROZP **urýchlené naplnenie ustanovení článku 33** tohto dohovoru (**Vykonávanie dohovoru na vnútroštátnej úrovni a monitorovanie).** Podľa tohto článku štáty sú povinné ustanoviť kontaktné miesto v rámci vládnych štruktúr na koordinovanie a monitorovanie implementácie dohovoru. Štáty musia vytvoriť aj nezávislý mechanizmus na podporu, ochranu a monitorovanie implementácie dohovoru a „Občianska spoločnosť, najmä

Obsah:

Úvodník: Dvadsaťročnica ... 2
FotostĺPec: Pomohla im Pipi ... 2
Článok: Historický krok pre zdravotne postihnutých ... 3-4
Vzácne stretnutie ... 4-5
Verejná finančná zbierka ... 5
Nová šanca pre deti a rodičov ... 5-6
Výsledky zbierky SHR „Pomôžte spolu s nami“ ... 6
Za tri dni vyzbierali vyše sedemtisíc eur ... 6
Ako narcis opäť spojil ľudí ... 7
Lekár radí: V záujme zdravia pacientov ... 8-9
Cesta k zlepšeniu ... 9
Z knižného pultu: Mosty z chudoby ... 9
Predstavujeme: Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR ... 10-11
Štyridsať rokov práce pre postihnutých ... 11-12
Prišli, aby pomohli seniorom ... 12
Ocenení za podporu duševného zdravia ... 13
Aktuálne: Bezpečne sa môžu vrátiť a začať nový život ... 14
Deň ukončenia používania slova retard ... 14
Napísali nám: Práca sociálneho pracovníka v zdravotníctve 15
Ako si možno zdokonaliť svoju počítačovú gramotnosť ... 15
Reportáž: Projekt Lavička ľuďom ... 16-17
Všimli sme si: Podarilo sa zachrániť mnohodetnú rodinu 17-18
Nezávislý život – radosti a úskalia ... 18
Viete, že... SOCIA spolupracuje na projekte Daphne? ... 18
Vyššie mzdy tlmočníkom posunkovej reči ... 19
Deň ukončenia používania slova retard ... 19
Pohybom ku zdraviu, behom pre život ... 19-20
Reportáž: Nová chránená dielňa Scarabeus ... 20-21
Detský fond má 20 rokov ... 22-23
V znamení boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu .. 24-25
Sú seniori odsúdení na pasivitu? ... 25
Futbal aj pre ľudí s mentálnym postihnutím ... 26
Summary ... 27

Príloha: Cena Dar roka 2009

osoby so zdravotným postihnutím a ich reprezentatívne organizácie, sú zahrnuté do procesu monitorovania a plne sa na ňom zúčastňujú". Preto NROZP očakáva od vlády SR, že čo najskôr pristúpi k implementácii článku 33 dohovoru a vytvorí nevyhnutné podmienky na zabezpečenie plnej účasti osôb so zdravotným postihnutím a ich reprezentatívnych organizácií na monitorovaní implementácie dohovoru, na samotnej implementácii dohovoru a na zvyšovaní povedomia osôb so zdravotným postihnutím, verejnosti, štátnej správy a samosprávy o ich právach zaručených týmto dohovorom.

Branislav Mamojka,
predseda NRPZP v SR

Zástupcov Slovenskej humanitnej rady a jej členských organizácií prijal prezident SR

Vzácne stretnutie

Prezident SR, Ivan Gašparovič s manželkou 19. januára tohto roku pozval na tradičné novoročné stretnutie Prezídium Slovenskej humanitnej rady a jej pracovníkov pod vedením prezidenta SHR Ivana Sýkoru a vybraných zástupcov jej členských organizácií. Ivan Gašparovič privítal hostí s poďakovaním za prácu, ktorú robia v prospech svojich spoluobčanov. Pripomenul, že Slovenská humanitná rada tohto roku oslávi 20. výročie svojho vzniku:

„Je to dvadsať rokov odovzdávania svojej práce v prospech tých, ktorí si sami často nevedia pomôcť. Tých dvadsať rokov znamená pochopenie, že človek nemôže byť len sám. Potrebuje niekoho, s kým môže byť a o to viac je potrebné, aby sme boli spoločníkmi vás, ktorým príroda nedopriala to, čo dopriala nám ostatným a tých, ktorých osud v živote postihol, ale aj tých, ktorí stratili veľmi veľa v prírodných katastrofách".

Prezident SR tiež zdôraznil, že posledný rok na Slovensku nebol taký, ako sme si predstavovali. Kríza postihla veľa spoluobčanov a čo je najhoršie, oveľa viac postihla tých v tejto kríze, ktorí si sami nemôžu pomôcť. Ako ďalej uviedol: „Slovensko je dnes v pozícii, kedy má veľký priestor a možnosti. Tie možnosti sú veľké reformy. No, žiaľbohu, tieto reformy niekedy najviac postihnú práve tých, ktorým majú najviac pomáhať. Reformu zdravotníctva, aj dôchodkovú reformu ste aj vy nie vždy pocítili pozitívne. Som presvedčený, že budúcnosť bude práve v tom, že všetky chyby, ktoré sa urobili v minulosti, budeme spolu napravať". Pripomenul tiež, že všetci sme odkázaní na pomoc jeden druhému a aj globálna kríza ukazuje, že solidarita je to, čo nám pomôže. Ani jeden štát si nedokáže pomôcť sám, musíme hľadať spoluprácu, aj v rodine, aj medzi ľuďmi.

Prítomným sa krátko prihovoril i prezident SHR Ivan Sýkora, ktorý všetkým zaželal trvale nezhoršujúce sa zdravie.

Prezident Slovenskej republiky, Ivan Gašparovič s manželkou, úprimnými slovami povzbudil prítomných zástupcov Slovenskej humanitnej rady a jej členov do ďalšej práce za rozvoj dobrovoľníctva a solidarity medzi obyvateľmi Slovenska.

Hosťom v prezidentskom paláci sa krátko prihovoril aj prezident Slovenskej humanitnej rady Ivan Sýkora.

Záver stretnutia obohatil svojím prekrásnym spevom **Marián Bango** zastupujúci združenie **Ambrelo**. Stretnutie pokračovalo mnohými individuálnymi rozhovormi pozvaných s prezidentom SR, Ivanom Gašparovičom. Zo Slovenského zväzu telesne postihnutých sa na nich zúčastnila **Monika Vrábľová** a **Oľga Bohuslavová**, Asociáciu Marfanovho syndrómu zastupovala **Alžbeta Lukovičová,** Združenie abstinentov Slovenska reprezentoval **Pavol Podmajerský**, za Klub cystickej fibrózy bol prítomný **Jaroslav Lexa**, Zväz diabetikov Slovenska zastupoval **Jozef Borovka**. Prítomná bola aj **Alena Synková**, riaditeľka Detského fondu SR, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR reprezentovala **Iveta Mišová**. Na stretnutí sa zúčastnil aj **Branislav Mamojka,** predseda Únie ne-

vidiacich a slabozrakých Slovenska. Slovenský zväz sclerosis multiplex zastupovala jeho prezidentka **Jarmila Fajnorová**, za Jednotu dôchodcov Slovenska prišiel na stretnutie jej predseda, **Kamil Vajnorský**, Pobočku medzinárodnej organizácie starších ľudí Eurag – Slovensko zastupoval **Alexander Potocký**. Slovenský zväz nedoslýchvých reprezentoval **Marek Málik**, Ligu za duševné zdravie zastupovala **Oľga Valentová** a **Marcela Barová**. Organizáciu pomáhajúcu stomikom – **Slovilco** zastupovala **Eva Benžová**, za Detské centrum (DC) Ružomberok pricestoval na stretnutie s prezidentom SR **Viktor Blaho**, prezident DC. Slovenskú hipoterapeutickú asociáciu zastupoval na stretnutí jej predseda, lekár **Karol Hornáček**. Na stretnutie pricestoval aj **Peter Mikulášik**, člen Zvrchovaného rádu Maltézskych rytierov v SR, ktorý je aj predsedom humanitne orientovanej organizácie, ktorá sa zameriava na zachovanie jazdeckého športu v Tatrách – Memoriál Ing. Ž. Bornemiszu a ktorý s prezidentom I. Gašparovičom tiež zotrval v dlhšom rozhovore. Nové členské

Spevák Marián Bango, na stretnutí s prezidentom SR, Ivanom Gašparovičom, zaspieval viacero piesní a porozprával sa aj o združení Ambrelo, ktoré založil spolu s manželkou.

Združenie SHR - **Ambrelo** tiež zastupovala jeho predsedníčka, **Alexandra Bangová**. Medzi pozvanými boli i zástupcovia organizácií spolupracujúcich so SHR, napríklad, **Anna Reháková** z Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím, ale aj traja zástupcovia sponzorov Slovenskej humanitnej rady.

Margita Škrabálková
Snímky: autorka

Pomoc ľuďom postihnutých povodňami na území Slovenska

Verejná finančná zbierka

Motto: Láska začína tam, kde sme schopní prestať myslieť na seba a ochotní vykonať niečo pre druhého, čo nás niečo stojí.

Antoine De Saint Exupéry

Milí čitatelia Humanity,

súdržnosť, solidarita, spolupatričnosť, ľudskosť... Dajme týmto pojmom s hlbokým významom konkrétny rozmer. Je tu príležitosť premeniť slová na činy a podať pomocnú ruku všetkým, ktorí našu pomoc tak veľmi potrebujú! Zapojte sa do **verejnej finančnej zbierky Pomoc ľuďom postihnutých povodňami na území Slovenska**. Zbierku vyhlásil **8. júna 2010** Slovenský červený kríž a je organizovanou výzvou, aby sme podali pomocnú ruku tým, ktorí to najviac potrebujú. Prispejte preto do Fondu Slovenského Červeného kríža Ľudia ľuďom, **číslo účtu: 665555/0200, variabilný symbol: 2011**!

Táto verejná zbierka je určená iba na pomoc obyvateľom postihnutým povodňami na území Slovenska. Rozdelenie finančných prostriedkov sa uskutoční pod vedením komisie Fondu ľudia ľuďom. Termín ukončenia verejnej zbierky je **31. júla 2010**. Verejná zbierka je schválená rozhodnutím Ministerstva vnútra SR číslo: MV-SVS-233004-2010/14610.

Môžu sa bezplatne poradiť so psychologičkou

Nová šanca pre deti a rodičov

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar zriadila bezplatnú psychologickú poradňu v bratislavskej pobočke Úsmev ako dar. Poradňa je k dispozicii všetkým náhradným rodičom, profesionálnym rodičom, ako aj všetkým rodičom, ktori sa stretli s problémom pri výchove svojich deti. Rodičom pri výchove detí radí klinická psychologička Viera Michalková. Takýmto spôsobnom chce Úsmev ako dar pomáhať rodičom, aby nemuselo dôsjť k vyňatiu ich detí do detského domova.

Psychologická poradňa je otvorená v stredu od 16. do 20. hodiny (podľa potreby) každý párny týždeň. Záujemcovia o poradenstvo sa musia vopred objednať v Úsmeve ako dar na e-adrese **olosova@usmev.sk** alebo na čísle telefónu: **02/63815208**. V prípade potreby možno do poradne prísť aj s dieťaťom. V Spoločnosti Úsmev ako dar je im k dispozícii aj detský kútik.

Viera Michalková začala poskytovať poradenstvo krátko pred Vianocami 2009 a ako hovorí, rodičia starších detí prichádzajú najmä kvôli problémom detí s drogami, s nevhodnými detskými partiami, trápi ich odcudzenie detí od rodi-

čov a ďalšie problémy, ktoré súvisia s veľkým pracovným zaťažením rodičov. „Rodičia sa deťom nestíhajú venovať, a preto rada by som na všetkých apelovala, ak sa rozhodnú mať deti, aby tie zostali v centre ich pozornosti“.

Každému rodičovi, ktorý pociťuje neistotu pri výchove detí, odporúča, aby sa prišiel poradiť. „Vždy treba prísť, pretože tak, ako dnes ľudia doma nezačnú opravovať doma počítač, keď sa im pokazí a radšej hneď volajú odborníkovi, aby ho ešte viac nepokazili, rovnaké je to s výchovou, treba sa poradiť, aby sme nespôsobili ešte väčšie škody“, dodala **Viera Michalková.** Napriek tomu, že podľa nej, vo výchove detí nastali v posledných rokoch veľké zmeny, stále platí, že rodičia sú pre svojich potomkov najlepšími kamarátmi a dôverníkmi a deti ich podporu a dôveru nevyhnutné potrebujú.

Andrea Hajdúchová

Výsledky zbierky SHR „Pomôžte spolu s nami“

Výsledky 8. ročníka tradičnej verejnej finančnej zbierky „Pomôžte spolu s nami“, ktorú Slovenská humanitná rada uskutočnila v spolupráci s Neziskovým fondom TESCO v dňoch 26. 11. až 20. 12. 2009 na základe povolenia Ministerstva vnútra SR, boli nad očakávania úspešné. Na zbierke sa podieľalo 56 subjektov mimovládnych neziskových organizácií a ich pobočiek, ktoré do zbierky zapojili stovky obetavých dobrovoľníkov. Najmä vďaka ich úsiliu bol čistý výnos tejto zbierky, ktorá sa konala v neobchodných priestoroch hypermarketov a supermarketov TESCO na celom Slovensku 86 884,19 eur.

Uvedenú sumu Slovenská humanitná rada do stanoveného termínu poukázala všetkým zúčastneným organizáciám na ich účty. Nazbierané peniaze sa využívajú na uskutočnenie cieľových humanitných a charitatívnych regionálnych projektov zameraných na pomoc zdravotne postihnutým a sociálne odkázaným občanom, ako aj na podporu aktivít detských centier, špeciálnych škôl a občianskych združení zameraných na pomoc znevýhodneným, postihnutým a starším ľuďom. Vyúčtovanie a ciele použitia verejnej zbierky „Pomôžte spolu s nami“ schválilo Ministerstvo vnútra SR dňa 2. februára 2010.

Nemožno nezdôrazniť, že najviac peňazí - **25 793,90 eura** sa nazbieralo počas prvého zo štyroch víkendov, v ktorých sa zbierka konala. Počas 2. zbierkového víkendu sa nazbieralo **25 440,07 eura**, počas 3. víkendu sa nazbieralo **19 256,01 eura** a napokon počas 4. decembrového víkendu 2009 to bolo **18 518,89 eura**. Celkový **hrubý výnos zbierky predstavoval 89 008,87 eura** a náklady spojené s organizáciou zbierky boli **2 124,68 eura**.

Najviac peňazí - **11 795,22 eura** sa podarilo vyzbierať dobrovoľníkom z Nadácie **Krajina Harmónie v hypermarkete TESCO v Žiline.** Na 2. mieste úspešnosti sa ocitla **Výcviková škola pre vodiacich psov pri Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska**, ktorá nazbierala **8 529,67 eura** v hypermarkete TESCO v Bratislave - Lamači. Na 3. miesto úspešnosti sa dostalo **Detské centrum Ružomberok**, ktorého mladí dobrovoľníci zbierali peniaze do zbierky na troch miestach: v hypermarkte TESCO v Poprade sa im podarilo nazbierať **5 482,14 eura**, v hypermarkete v Ružomberku nazbierali **655,56 eura** a v hypermarkete v Liptovskom Mikuláši sa im podarilo do zbierky získať **2 229,20 eura**. Detské centrum Ružomberok teda celkove v troch hypermarketoch TESCO nazbieralo spolu **8 366,90 eura**. Ako sa ukázalo, vyplatí sa zmobilizovať všetky sily na viacerých „frontoch“ ak ide o dobrú a všeobecne prospešnú vec.

(mš)

Vďaka zbierke sú rehabilitačné pobyty pre hemofilikov zabezpečené

Za tri dni vyše sedem tisíc eur

Pri príležitosti Svetového dňa hemofílie organizoval Neziskový fond Tesco spolu so Slovenským hemofilickým združením už 6. ročník verejnej finančnej zbierky. Počas troch dní od 22. do 24. apríla tohto roku sa podarilo získať 7 061 eur. Výťažok zbierky sa aj tentoraz použije na rehabilitačné pobyty hemofilikov a na vzdelávanie detí i dospelých postihnutých touto chorobou.

Jej patrónom sa opäť stal známy slovenský hokejista **Michal Handzuš**, ktorý poskytol svoje meno na podporu tohto podujatia. „Sme veľmi radi, že zbierka bola opäť veľmi úspešná a rád by som využil túto príležitosť, aby som sa všetkým darcom poďakoval. Vďaka získaným peniazom budú môcť deti a dospelí, ktorých trápi hemofília, ísť na rehabilitačný pobyt“, povedal pri tejto príležitosti **Jaroslav Janovec**, predseda Slovenského hemofilického združenia na Slovensku.

Zbierka sa konala v neobchodných priestoroch 24 obchodov Tesco po celom Slovensku. Najvyššie sumy sa podarilo vyzbierať v Banskej Bystrici, Košiciach, Michalovciach a v Martine.

„Určite k tomu prispel aj aktívny prístup aktivistov v červených tričkách, ktorí chodili s prenosnými pokladničkami, oslovovali okoloidúcich kupujúcich a popri tom rozdávali letáčiky s aktuálnymi informáciami o hemofílii, aby sa verejnosť dozvedela čo najviac o chorobe ľudí postihnutých hemofíliou, povedala **Ľubica Puchá**, manažérka Neziskového fondu Tesco.

„Rehabilitačné pobyty hemofilikov sú pre postihnutých nezastupiteľné, pretože zlepšujú ich celkový zdravotný stav a najmä sa zvyšujú ich pohybové schopnosti a celková fyzická kondícia, čo je hlavným predpokladom zníženia počtu krvácavých príhod“, vysvetľuje význam rehabilitačných pobytov **Jaroslav Janovec**.

„Uvedomujeme si svoju spoluzodpovednosť v pomoci skupinám obyvateľstva, ktoré sa z nejakých príčin ocitajú či už v sociálnej alebo zdravotnej núdzi a snažíme sa im dlhodobo pomáhať“, konštatuje ďalej Ľubica Puchá a dodáva: „Preto sme aj v tomto roku vhodne vytipovali obchody, kde zbierky mali veľký ohlas aj v minulosti. Naše spoločné úsilie sa vyplatilo a veríme, že prinesú osoh ľuďom trpiacim touto chorobou“. Najviac, 757 eur sa vyzbieralo v hypermarkete Tesco Banská Bystrica.

Oľga Hrnčiarová

Ako narcis opäť spojil ľudí

V piatok, 16. apríla 2010, zorganizovala Liga proti rakovine (LPR) už 14. ročník Dňa narcisov, v ktorom sa opäť uchádzala o dôveru verejnosti a podporu svojich programov a projektov v prospech onkologických pacientov.

V tomto roku oslovila liga verejnosť aj heslom: **„Narcis opäť spojí všetkých, ktorí sa rozhodnú pomôcť“.** Jeho úlohou bolo informovať nielen o konaní samotnej zbierky, ale zároveň spájať ľudí v boji proti rakovine. Túto myšlienku zvýraznila mapa Slovenska so 78 žltými narcismi rovnakej veľkosti, predstavujúcimi jednotlivé okresné mestá v SR. Rovnaká veľkosť narcisov na mape symbolizovala, že Liga proti rakovine pokladá každú podporu za rovnako dôležitú a užitočnú bez ohľadu na veľkosť mesta či miesta, z ktorého prišla a bez ohľadu na veľkosť finančného objemu zaslanej podpory.

Mesiac po zbierke Liga proti rakovine oznámila verejnosti, partnerom, spoluorganizátorom, dobrovoľníkom oficiálny výsledok tohtoročného Dňa narcisov.

Celoslovenský výnos 14. ročníka Dňa narcisov predstavuje sumu 891 514,21 eura.

Skladá sa z viacerých čísel: v pokladničkách dobrovoľníkov sa nachádzalo 857 857,21 eur, prostredníctvom mobilnej SMS zbierky a čísla 848 prispeli klienti prostredníctvom troch mobilných operátorov sumou 33 657 eur. Výnosy uvádzané mobilnými operátormi sú zatiaľ predbežné a ich presná výška bude známa koncom júna, po konečnom zúčtovaní partnermi, mobilnými operátormi.

Čistý výnos Dňa narcisov predstavuje 671 366,66 eura. Z hrubého výnosu zbierky sa na materiálne, organizačné a reprezentačné zabezpečenie zbierky použilo 220 147,55 eura (na kvety narcisu, identifikátory dobrovoľníkov, informovanosť o konaní zbierky a časť nákladov uhradili priamym finančným príspevkom partneri LPR.

Podporené projekty

Prvým z podporených projektov je kniha: **„Ja si ťa nedám“** od autorky publikácií mapujúcich závažné a dôležité celospoločenské témy, **Danice Janiakovej**. Kniha približuje príbehy dvoch pacientiek s diagnózou, ktorá všetko zmení, dám, ktoré sa odhodlali verejne hovoriť o svojich pocitoch a zmenách životných postojov. Okrem ich príbehov s diagnózou rakovina prsníka, ponúka kniha odpovede na mnohé otázky, na ktoré nie je čas pacientom odpovedať počas lekárskych vyšetrení.

*Liga proti rakovine prispela sumou 33 tisíc eur na kúpu troch automobilov Peugeot 207, ktoré v súčasnosti využíva Detský mobilný hospic v Banskej Bystrici. Tieto peniaze poskytla z minuloročného výnosu verejnoprospešnej zbierky Dňa narcisov. Projekt Detského mobilného hospicu zastrešuje Občianske združenie **Svetielko nádeje**, ktoré poskytuje širokú škálu služieb detským onkologickým pacientom. Automobily liga odovzdala do používania predsedovi Svetielka nádeje, **MUDr. Pavlovi Bicianovi** v apríli tohto roku za účasti výkonnej riaditeľky LPR, **Ing. Evy Kováčovej** a zástupcov spoločnosti **Lion car** Banská Bystrica. Ide už o druhý projekt, ktorý liga realizuje v spolupráci so združením Svetielko nádeje. Na obrázku jeden z darovaných automobilov Peugeot, vôkol ktorého stoja dievčiny – účastníčky tohtoročnej súťaže krásy Miss Slovensko, ktoré sa podujali aj na dobrovoľnícku prácu počas Dňa narcisov.*

Relaxačné a rekondičné pobyty

Liga proti rakovine realizuje v rámci svojich programov rekondičné pobyty pre onkologických pacientov z členských klubov Ligy proti rakovine, ale aj týždňové rekondično-relaxačné pobyty pre onkologických pacientov z celého Slovenska, ktorí nie sú členmi LPR. Prvý z pobytov pre 55 onkologických pacientov sa konal už v dňoch 16. až 23. mája v prekrásnom prostredí stredného Slovenska, vo Vyhniach. Program pobytu sa zameriaval na ľahkú turistiku, výlety, kreatívne aktivity, plávanie, besedy s onkológom a psychológom na vybrané témy. Ďalšie dva turnusy pre 110 pacientov sa uskutočnia **4. až 11. septembra a 12. až 19. septembra tohto roku**.

Rekondičné pobyty onkologických pacientov z členských klubov LPR SR sa budú konať v štyroch turnusoch od mája do októbra tohto roku v kúpeľoch Vyšné Ružbachy, vo Vyhniach a už tradične aj v prekrásnom prostredí Vysokých Tatier. Celkove sa na všetkých pobytoch zúčastní viac než šesťsto onkologických pacientov z celého Slovenska.

Vzdelávanie mladej generácie

Z výnosu Dňa narcisov podporuje Liga proti rakovine už tradične aj vzdelávanie mladých ľudí formou workshopov pre študentov stredných škôl na hodinách predmetu Onkologickej výchovy. V termíne 19. až 20. júna sa uskutoční jeden z nich v Košiciach, kde sa 150 študentov so svojimi pedagógmi v rámci pripraveného programu zúčastní aj na „Pochode proti rakovine prsníka“, podujatí organizovanom spoločnosťou **Avon**. Liga proti rakovine je odborným partnerom tohto podujatia.

O výnose a použití finančných prostriedkov vyzbieraných počas Dňa narcisov sa možno informovať prostredníctvom letáčika, webovej stránky **www.lpr.sk**, inzercie či na facebooku. Liga proti rakovine ďakuje 631 spoluorganizátorom, 15 622 dobrovoľníkom zapojených do Dňa narcisov, partnerom, podporovateľom a všetkým, ktorí akokoľvek pomohli pri organizovaní a realizácii tohtoročného Dňa narcisov.

Martina Myjavcová
Snímka a text k snímke: (mš)

Lekár radí: Nové postupy vo včasnej diagnostike a v liečbe hypertenzie

V záujme zdravia pacientov

Hypertenzia sa bezpochyby celosvetovo akceptuje ako jeden z veľkých rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení, spojených najmä s aterosklerózou, srdcovým zlyhaním a náhlou srdcovou smrťou. Preto na významnom mieste záujmu kardiológie, vnútorného lekárstva, nefrológie, diabetológie a ďalších odborov sú nové diagnostické postupy a nové liečebné stratégie vo včasnej diagnostike a liečbe hypertenzie, a preto boli hlavnou témou na nedávnom spoločnom, 25. kongrese Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti (SHS) a Pracovnej skupiny preventívnej kardiológie Slovenskej kardiologickej spoločnosti, ktorý sa konal v apríli tohto roku v Žiline. Napriek „ťažkej dobe" účastníci kongresu konštatovali, že na Slovensku vznikajú originálne výsledky.

Slovenská hypertenziologická spoločnosť a Slovenská kardiologická spoločnosť si kládali povinnosť informovať nielen svojich členov, ale aj širokú odbornú a laickú verejnosť o dôležitom pokroku v súčasnom manažmente artériovej hypertenzie. Na kongrese prednášal, napríklad, aj významný kardiológ z Heart Institute University z Ottawy (Kanada) profesor **George J. Fodor**, vedecký sekretár Maďarskej hypertenziologickej spoločnosti profesor **István Barna,** prezident Českej hypertenziologickej spoločnosti profesor **Jiří Widimský, ml.** a ďalší odborníci. Pozornosť upútali tematické bloky a prednášky ako: Pokroky v diagnostike hypertenzie, Artériová hypertenzia u žien, Hypertenzia počas ťarchavosti, Artériová hypertenzia v detskom veku, Artériová hypertenzia seniorov, Vzťahy hypertenzia – diabetes mellitus – metabolický syndrom i Hypertenzia a ochrana obličiek.

Včasná prevencia je výhrou

Artériová hypertenzia predstavuje významnú klinickú diagnózu v oblasti nielen kardiovaskulárnych ochorení ale aj pre ďalšie systémy (sekundárne hypertenzie – nefrológia, endokrinológia a i.). „Prekrývanie záujmov" kardiológov, internistov, nefrológov, diabetológov, endokrinológov, pediatrov, praktických lekárov a ďalších skupín medicínskych odborníkov, ktorí sa na kongrese zúčastnili, nebolo náhodné. Spočívalo nielen v oblasti farmakologickej a nefarmakologickej liečby hypertonika. Spoločne skonštatovali **veľký význam prevencie vzniku hypertenzie** a vývoja subklinických (t.j. bezpríznakových) a klinických, orgánových komplikácií.

„Kvalita života pacienta - hypertonika sa dá priamo posúdiť a odmerať nielen kontrolou hodnôt krvného tlaku, ale jednoznačne úspešným oddialením vzniku obávaných orgánových komplikácií (infarktu myokardu, náhlych cievnych mozgových príhod, srdcového zlyhania, arytmií, renálneho poškodenia a i.", zdôraznila na stretnutí s novinármi **Doc. MUDr. Slavomíra Filipová, CSc.,** prezidentka SHS a predsedníčka Pracovnej skupiny preventívnej kardiológie.

Z tohto pohľadu neprekvapuje, že sily spojili dve významné odborné spoločnosti (Slovenská hypertenziologická spoločnosť a Slovenská kardiologická spoločnosť a jej Pracovná skupina preventívnej kardiológie) na základe hlavnej témy - artériovej hypertenzie. V záujme pacientov je, aby problematiku artériovej hypertenzie riešili spoločne, navzájom sa informovali a koordinovali diagnostickú aj liečebnú stratégiu.

Nerozpoznaná skutočnosť

Závažná je skutočnosť, že asi polovica hypertonikov nie je v populácii Slovenska diagnostikovaná (rozpoznaná). Tí hypertonici, ktorých ochorenie je diagnostikou potvrdené a už sa liečia, nemajú zďaleka ochorenie pod dostatočne kontrolou. Asi polovica z nich nedosahuje tzv. bezpečné hodnoty krvného tlaku, a preto je vystavená zvýšenému riziku komplikácií vznikajúcich pri tomto ochorení. V tejto súvislosti predstavujú dôležité nové aspekty najnovšie znalosti medicíny založenej na dôkazoch, a to tie, že tzv. **„bezpečné" hodnoty krvného tlaku majú svoje horné aj dolné limity a sú individualizované pre rôzne skupiny hypertonikov** (napr. diabetici, pacienti po prekonanom infarkte myokardu, geriatrickí hypertonici). Jednotlivci s vysokými hodnotami krvného tlaku sú 2 až 4-krát častejšie ohrození infarktom myokardu, náhlymi cievnymi mozgovými príhodami, srdcovým zlyhaním, poškodením obličiek, náhlou arytmickou srdcovou smrťou a ďalšími komplikáciami. Hypertenziou trpí viac ako polovica diabetikov, pričom kontrola vysokého krvného tlaku v tejto skupine prináša množstvo špecifických problémov, ktoré je potrebné rozpoznať, správne zhodnotiť a riešiť.

Osobitnú skupinu v liečbe hypertenzie tvoria ženy, najmä vo fertilnom veku, pretože liečebná stratégia sa musí prispôsobiť tak, aby nedošlo k poškodeniu plodu počas ťarchavosti. Viaceré významné účinné skupiny liekov proti vysokému tlaku totiž nemožno užívať počas gravidity pre ich teratogénny vplyv na plod, spomalenie jeho vývoja a pre iné problémy. V tomto prípade sú liečebné možnosti obmedzenejšie a liečbe žien–hypertoničiek sa musí venovať osobitná pozornosť. Ďalšie špecifiká existujú v diagnostike a liečbe hypertenzie v detskom veku a u seniorov (hypertonikov starších ako 65 rokov).

Oblasti diagnostiky a liečby artériovej hypertenzie predstavujú veľmi dynamicky sa rozvíjajúcu oblasť medicíny. Za ostatné roky sa presadili viaceré nové vyšetrovacie postupy, pomáhajúce odhaľovať včasné zmeny na cievach a v srdci ešte pred tým, než spôsobia

Doc. MUDr. Slavomíra Filipová (druhá vpravo) s členmi Pracovnej skupiny preventívnej kardiológie.

nezvratné poškodenie. Zistenie tzv. „subklinických“ (veľmi včasných, bezpríznakových) zmien pomáha lekárom dostatočne zavčasu zasiahnuť tak, aby nedošlo ku komplikáciám. Včasné štádiá hypertenzie totiž nebolia, pacientove príznaky sú často nenápadné alebo žiadne, ale ochorenie pritom mení postupne normálne funkcie steny ciev, až vyústi najčastejšie do aterosklerózy s jej obávanými dôsledkami (infarkt myokardu, zlyhanie srdca, rôzne typy porúch rytmu, mozgové cievne príhody, poškodenie obličiek, poškodenie zraku a zmeny v iných dôležitých orgánoch).

Do praxe sa však dostávajú nové skupiny liekov, ktoré znižujú krvný tlak a oddaľujú poškodenie orgánov tak, že ich ochraňujú (organoprotekcia). U viacerých, už známych liekových skupín antihypertenzív sa preukázali nové, blahodarné účinky na zdravie a na rozhodujúce orgány a systémy pre život človeka (srdce, cievy, obličky, metabolizmus cukrov a tukov).

Pripravila: (mš)
Snímka: autorka

Z Národného programu prevencie ochorení srdca a ciev

Cesta k zlepšeniu

Na Slovensku by do roku 2012 mali v každom krajskom meste vzniknúť tzv. ambulantné jednotky srdcového zlyhávania. Na začiatok majú byť zriadené pri interných kardiologických klinikách alebo oddeleniach. Ako ďalej vyplýva z Národného programu prevencie ochorení srdca a ciev dospelých z dielne ministerstva zdravotníctva, ktorý v marci tohto roku schválila vláda SR, na tento účel by počas dvoch rokov malo putovať 180 tisíc eur.

Na ochorenia srdca a ciev umiera každý druhý Slovák, pričom v roku 2007 podľahlo týmto chorobám takmer 30 tisíc ľudí. Choroby obehovej sústavy predstavujú dlhodobo v priemere okolo 14 až 16 percent podielu zo všetkých hospitalizácií pacientov. Tieto ochorenia sú dôsledkom najmä fajčenia, vysokého krvného tlaku, vysokej hladiny cholesterolu, cukrovky, stresu a vysokej telesnej hmotnosti. Slovensko je v európskom rebríčku úmrtnosti na srdcovocievne ochorenia na jednom z najhorších miest v Európe. Horšie sú na tom v rámci Európskej únie iba Rumunsko a Bulharsko.

Najdôležitejším prvkom národného programu prevencie má byť vzdelávanie. „Edukovaný občan - pacient je ochotnejší si chrániť svoje zdravie, chápe príčiny a vie sa správať preventívne“, pripomína ministerstvo. Väčšine srdcovocievnych ochorení sa dá predchádzať, pričom už mierny pokles tlaku krvi, obezity, hladiny cholesterolu a používania tabaku, by viac ako o polovicu znížili ich výskyt. Vzniknúť by tak mal, napríklad, webový portál **Cievny pacient** so zameraním na artériové, vénové a lymfatické ochorenia, ako aj ich prevenciu.

Rezort zdravotníctva chce v rámci osvety do roku 2011 zabezpečiť tiež každoročne aspoň jednu kampaň s cieľom lepšieho chápania závažnosti rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení, ako aj možností ich odstraňovania. Ďalšia kampaň by mala ľudí informovať o príznakoch akútneho infarktu, mozgovej porážky, akútnej a kritickej končatinovej ischémie, akútnej proximálnej hlbokej venóznej trombózy a náhlej srdcovej smrti. MZ SR tým chce docieliť včasný príchod pacienta na špecializovanú lekársku diagnostiku a následnú terapiu. Navrhlo preto i novelizáciu štandardov na vykonávanie preventívnych vyšetrení ochorení srdca a ciev na úrovni prvého kontaktu. Vzniknúť by tiež mal register osôb s hypertenziou a vysokým kardiovaskulárnym rizikom, ako aj register pacientov s chronickým srdcovým zlyhávaním. Na konci každého roka experti následne vypracujú podrobnú správu so zadefinovaním prípadnej zmeny konkrétnych opatrení. Od realizácie národného programu sa očakáva zníženie úmrtnosti na ischemickú chorobu srdca, zredukovanie miery fajčenia s dôrazom na mladých ľudí, ale aj zlepšenie detekcie hypertenzie a zníženie počtu neliečených hypertonikov. Odhaduje sa, že plnenie národného programu si v nasledujúcich troch rokoch vyžiada 1,7 milióna eur.

Zdroj: Vláda SR, TASR

Z knižného pultu:

Mosty z chudoby

Americká sociologička Ruby K. Payne venovala svoj produktívny život štúdiu príčin chudoby v Amerike. Jej kniha „Základy porozumenia chudobe“ vyšla vo viacerých krajinách a vydali ju v mnohých jazykoch. V jej novšej knihe, ktorá má názov „Mosty z chudoby“, sa píše o tom, ako sa z chudoby vymaniť.

Ruby K. Payne je nevšedná vedúca osobnosť v práci s ľuďmi žijúcimi v chudobe. Jej práce a projekty vychádzajú z hlbokého poznania terénu a hĺbkových výskumov. Táto autorka sa spolu so svojím tímom **aha!Process** snaží pomôcť ľuďom a skupinám prekonávať bariéry, spôsobené ekonomickými rozdielmi. Pred niekoľkými rokmi sa podarilo zorganizovať jedinečný seminár s Ruby Payne aj na Slovensku. Aj preto nás teší, že na Slovensku vyšla i jej kniha Mosty z chudoby. Kniha je určená profesionálom venujúcim sa sociálnej, ale aj zdravotnej problematike. Prínosom bude aj pre predstaviteľov komunít, samosprávy a mimovládne organizácie. Určite však zaujme aj širšiu verejnosť, ktorej problémy a problémy jej okolia nie sú ľuďom ľahostajné. Združenie za sociálnu reformu je zmluvným distribútorom slovenského vydania uvedenej knihy.

(mš)

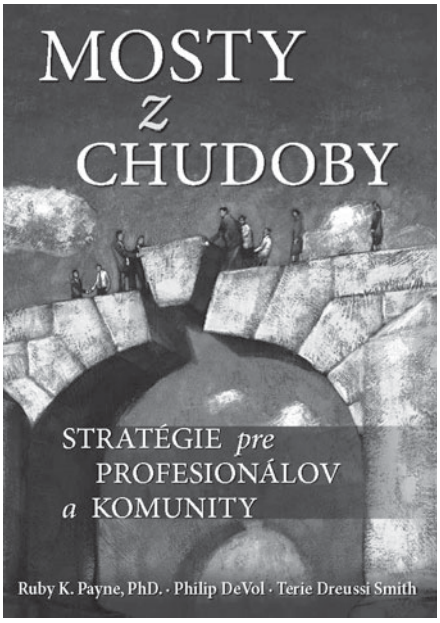

Predstavujeme

Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR

Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v Slovenskej republike (SŠLV v SR) je celoslovenská, záujmová, dobrovoľná organizácia združujúca špeciálnych a liečebných pedagógov, lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov a všetkých odborníkov, ktorí sa venujú komplexnej starostlivosti o zdravotne postihnutých, ako aj o duševne alebo sociálne narušených ľudí. Členmi SŠLV v SR sú aj rodičia postihnutých detí, sami ľudia s postihnutím, ako aj tí, ktorí im chcú pomáhať. Úradujúcim predsedom SŠLV v SR je Mgr. Ján Hučík, PhD, ktorý pracuje na Katedre špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty v Prešove. My sme s otázkami oslovili podpredsedníčku SŠLV v SR, MUDr. Juditu Slezákovú, CSc., ktorá je zároveň aj členkou Predsedníctva Slovenskej humanitnej rady.

Aké je hlavné poslanie a s ním spojené úlohy Spoločnosti pre špeciálnu a liečebnú výchovu v Slovenskej republike?

SŠLV v SR si plní svoje poslanie tým, že združuje svojich členov a sympatizantov v záujme koordinácie ich práce a výmeny poznatkov, organizuje a podporuje akcie zamerané na komplexnú podporu a starostlivosť o osoby so zdravotným postihnutím, oboznamuje laickú, aj odbornú verejnosť s cieľmi, rozsahom a úrovňou poskytovanej starostlivosti, podáva iniciatívne návrhy a podieľa sa na riešení aktuálnych otázok týkajúcich sa integrácie a inklúzie osôb so zdravotným postihnutím. Vydáva časopis EFETA, ako aj neperiodické publikácie a zborníky EFETY.

Ako sa možno stať členom Spoločnosti špeciálnej a liečebnej výchovy (SŠLV v SR)?

Členstvo vzniká na základe prihlášky záujemcu, prejaveného súhlasu so stanovami spoločnosti a zaplatením zápisného a členského. Jednorazové zápisné je 4 eurá a členské na kalendárny rok je 7 eur, ale (pre študentov a dôchodcov sú to len 2 eurá). Pri kolektívnom členstve (členské kolektívu) je 40 eur. Vyplnenú prihlášku treba poslať na adresu sekretariátu spoločnosti. Členské za kalendárny rok treba uhradiť najneskôr do začiatku apríla kalendárneho roka.

Uviedli sme povinnosti a aké výhody či benefity vyplývajú z tohto členstva?

Platiaci členovia spoločnosti dostávajú veľmi cenné informácie v podobe kompletného ročníka vedeckého odborného časopisu o komplexnej rehabilitácii ľudí s postihnutím - EFETA zdarma. Okrem toho majú možnosť získať zľavu na poplatkoch na podujatiach (konferenciách, sympóziách, seminároch, školeniach) organizovaných spoločnosťou. Za niektoré zborníky z podujatí, ktoré spoločnosť vydá v rámci svojich podujatí, sa však platí. Časopis EFETA si môžete objednať prostredníctvom e-mailu alebo na pošte aj vtedy, ak sa členom SŠLV v SR nestanete. Predplatné na rok 2010 je 2 eurá (bez poštovného).

Je veľa druhov zdravotného postihnutia, a teda aj štruktúra spoločnosti istotne nie je jednoduchá. Nazdávam sa, že by mohla pripomínať mozaiku. Je to tak?

Organizačnú štruktúru SŠLV v SR tvoria jednotlivé sekcie. Členovia sú organizovaní v sekciách: psychopedickej, logopedickej, surdopedickej, tyflopedickej, somatopedickej, etopedickúej, sekcii pre viacnásobne postihnutých, sekcii liečebnej výchovy a sekcii edukácie nadaných detí.

S kým spolupracuje Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR?

Výbor SŠLV v SR v rámci svojej činnosti spolupracuje s Ministerstvom školstva SR, Združením odborných učilíšť Slovenska, Štátnym pedagogickým ústavom v Bratislave, Úniou nevidiacich, Múzeom špeciálneho školstva v Levoči, Ministerstvom zdravotníctva SR, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, pedagogickými fakultami, pedagogicko- metodickými centrami a mimovládnymi organizáciami, ktoré sa zaoberajú problematikou ľudí s postihnutím. Spolupracuje tiež s podobnými inštitúciami v zahraničí – v Českej republike, Maďarsku, Bavorsku a Poľsku. Zúčastňuje sa na práci v medzinárodných organizáciách a uchádza sa o členstvo v nich.

Kde sa možno bližšie informovať na činnosť spoločnosti a na jej spoluprácu?

Podrobné a najmä rýchle informácie možno získať predovšetkým na webovej adrese **www.sslv.sk** a tiež na e-mailových kontaktných adresách členov výboru a zástupcov sekcií SŠLV v SR. Ďalšie informácie nájde záujemca napríklad, na týchto webových stránkach:

Asociace pracovníků speciálně pedagogických center -
http://www.apspc.cz
Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie -
https://www.vedatechnika.sk
Edičný portál Ministerstva školstva SR -
http://www.edicny-portal.sk
Ministerstvo školstva SR -
http://www.minedu.sk
Moderná škola -
http://www.modernaskola.sk
Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku -
http://www.pf.ku.sk,
Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove -
http://www.unipo.sk
Pedagogická fakulta Univerzity Komenského -
http://www.fedu.uniba.sk
Slovenská pedagogická knižnica -
http://www.spgk.sk
Štátna školská inšpekcia -
http://www.ssiba.sk
Štátny inštitút odborného vzdelávania -
http://www.siov.sk
Štátny pedagogický ústav -
http://www.statpedu.sk
Učiteľské noviny -
http://www.ucitelskenoviny.eu
Ústav informácií a prognóz školstva -
http://www.uips.sk
Vydavateľstvo osveta -
http://www.vydosveta.sk
Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie -
http://www.vudpap.sk

Zhovárala sa:
Margita Škrabálková

Kontakt:
Mgr. Ján Hučík, PhD.,
predseda SŠLV v SR
Adresa:
Prešovská univerzita
Pedagogická fakulta
Katedra špeciálnej pedagogiky
Ul. 17. novembra 16
080 01 Prešov
Telefón: 051/7470572
E-mail: hucik@unipo.sk

Kontakty na sekcie SŠLV v SR:
PaedDr. Marián Zelina
predseda psychopedickej sekcie
Adresa:
Odborné učilište
Mierová 49
982 01 Tornaľa
Telefón: 047/5522688
E-mail: outornalaz@stonline.sk

PaedDr. Jana Šuleková,
predsedníčka logopedickej sekcie
Adresa:
Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou
033 01 Liptovský Jamník
Telefón: 044/5222458
E-mail: sulekova.janka@liponet.sk

PaedDr. Ľuboslava Porubovičová,
predsedníčka surdopedickej sekcie
Adresa:
ZŠI pre sluchovo postihnutých
K. Supa 48
984 03 Lučenec
Telefón: 047/4511855
E-mail: zsisplc@pobox.sk

PaedDr. Priska Körtvelyesiová
predsedníčka tyflopedickej sekcie
E-mail: nortnely@mail.t-com.sk

PaedDr. Zuzana Skákalová
predsedníčka somatopedickej sekcie
Adresa:
Základná škola pri zdravotníckom zariadení
Limbová 1
831 01 Bratislava
Telefón: 02/59371105
E-mail: zskakalova@gmail.com

Tibor Palko
predseda etopedickej sekcie
Adresa:
Reedukačné centrum
Horný Bankov 15
Košice
Telefón: 055/6337231
E- mail: tiborpalko@centrum.sk

Mgr. Mária Zupko
predseda sekcie pre viacnásobne postihnutých
E-mail: zupkom@pobox.sk

Mgr. Viera Kočišová
Sekcia edukácie nadaných
Adresa:
Základná škola
Ul. Ing. Kožucha
Spišská Nová Ves
Telefón: 053/4426069
E-mail: kocisova@zskozuchsnv.edu.sk

PaedDr. Barbora Kováčová
predsedníčka Sekcie liečebnej výchovy
E-mail: barbora.kovacova@centrum.sk
Prof. PhDr. Viktor Lechta, PhD.
podpredseda a člen Predsedníctva SŠLV v SR
Adresa:
Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta
Priemyselná 4
918 43 Trnava
E-mail: vlechta@stonline.sk

MUDr. Judita Slezáková, CSc.
podpredsedníčka a členka Predsedníctva SŠLV v SR
Adresa:
Univerzita Komenského
Pedagogická fakulta
Račianska 59
813 34 Bratislava
Telefón: 02/44254861
E-mail: slezakova@fedu.uniba.sk
alebo: jsbabka148@gmail.com

Mgr. Anna Novohradská
členka Predsedníctva a tajomník SŠLV v SR
Adresa:
ZŠI pre sluchovo postihnutých,
K. Supa 48
984 03 Lučenec
Telefón: 047/4511856
E-mail: zsisplc@pobox.sk

Anna Drahoňová
člen Predsedníctva SŠLV v SR
Adresa: ZŠI pre sluchovo postihnutých,
K. Supa 48
984 03 Lučenec
E-mail: zsisplc@pobox.sk

PaedDr. Lucia Hrebeňárová
členka Predsedníctva SŠLV v SR
Adresa:
Prešovská univerzita Pedagogická fakulta,
Katedra špeciálnej pedagogiky
Ul. 17. novembra 16
080 01 Prešov
Telefón: 051/7470572
E-mail: lucia.hrebenarova@gmail.com

Štyridsať rokov práce pre postihnutých

Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR založili špeciálni pedagógovia v roku 1969 ako fórum slovenských pedagógov, ktorí sa angažovali vo výchove a vzdelávaní detí s rôznymi postihnutiami. Jedným zo zakladateľov, prvým a doživotným predsedom bol doc. Vladimír Predmerský, CSc.

V súčasnosti máme Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v Slovenskej republike (SŠLV v SR), ktorá je profesijnou, záujmovou a dobrovoľnou organizáciou, združujúcou multidisciplinárne angažovaných odborníkov, osoby s postihnutím, narušením a ohrozením zdravia, ich rodičov a všetkých, ktorí sa podieľajú na komplexnej starostlivosti osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Od roka 1991 spoločnosť vydáva periodickú publikáciu **EFETA**, vedecko – odborný časopis o komplexnej rehabilitácii ľudí s postihnutím. V roku 2009 sme zavŕšili už štyridsať rokov nepretržitej činnosti našej spoločnosti. Toto významné jubileum sme si pripomenuli 13. novembra 2009 na konferencii **„Perspektívy v špeciálnej a liečebnej pedagogike“** v spolupráci a v priestoroch Metodicko – pedagogického centra v Bratislave na Ševčenkovej ulici v Bratislave - Petržalke.

Slávnostné stretnutie členov Spoločnosti pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR, ktoré sa konalo v Bratislave-Petržalke.

Význam konferencie zdôrazňovala slávnostná atmosféra, ku ktorej na začiatku prispel foklórny súbor nepočujúcich detí MADOVEC pôsobiaci pri Spojenej základnej škole na Hrdličkovej ulici v Bratislave. Slávnosť obohatil hudobnotanečnými kreáciami a recitáciou žiakov zo Špeciálnej Základnej školy na Karpatskej ulici v Bratislave. Na konferenciu sme pozvali aj významné osobnosti, zástupcov spo-

ločenského života a našich kolegov, ktorí sa svojím profesijným pôsobením zaslúžili o rozvíjanie odborov špeciálnej pedagogiky a liečebnej pedagogiky na „teoretickom poli“, ako aj v praxi.

Do odbornej časti programu konferencie prispela prednáškou na tému „Kam kráča špeciálna pedagogika?“ **PaedDr. Mária Tekelová**, riaditeľka odboru špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a poradenských zariadení MŠ SR, ktorá načrela do bezprostrednej „histórie“ a bilancovania situácie vývinu trasformácie špeciálneho školstva do základných ideí Milénia a nadväzujúcich legislatívnych zmien. Ďalším pútavým príspevkom obohatil konferenciu aj **Prof. PhDr. Viktor Lechta, CSc.** na tému: **„Inkluzívna pedagogika“**. Ako profesor na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity sa venoval najmä novému fenoménu v prístupe k ľuďom s postihnutím. Záverečnou fázou nastupujúceho inkluzívneho trendu v pedagogike by malo byť chápanie rôznorodosti ako normality. Kontroverzné sú však názory na cesty ako tento cieľ dosiahnuť a aplikovať ho v praxi.

Na konferencii vystúpila aj **Prof. Dr. habil. Annette Leonhardt**, s prednáškou: **„Integrácia sluchovo postihnutých v Bavorsku“**. Táto profesorka pre pedagogiku nepočujúcich a nedoslýchavých pôsobí na Maximiliánovej Univerzite v Mníchove a je našou mnohoročnou spolupracovníčkou. Zamerala sa na diskusiu o konkrétnych možnostiach integrácie a inklúzie žiakov so sluchovým postihnutím v bežných zariadeniach Spolkovej republiky Bavorsko. Predseda Spoločnosti pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR **Mgr. Ján Hučík, PhD.** vo svojej prednáške **„Štyridsať rokov SŠLV v SR“** v krátkosti bilancoval historické míľniky, ktoré poznamenali rozvoj špeciálnej pedagogiky v systéme pedagogických vied a tiež aj činnosti SŠLV v SR.

Záverečnou, veľmi príjemnou a dôstojnou súčasťou nášho stretnutia bolo ocenenie zakladateľov, aktívnych prvých členov spoločnosti a spolupracovníkov z kooperujúcich spoločností zo Slovenskej republiky aj partnerských organizácií zo zahraničia. Na túto príležitosť vyrobili klienti domova sociálnych služieb **Amália v Rožňave** plakety SŠLV a **žiaci Odborného učilišťa v Mojmírovciach** zasa vyrobili obaly na plakety a pamätné listy. K mimoriadne slávnostnej atmosfére spoločenskej časti konferencie prispeli prípravou občerstvenia aj **žiaci Odborného učilišťa na Švabinského ul. v Bratislave**.

Prof. PhDr. V. Lechta, CSc. ako koordinátor konferencie odovzdal úradujúcemu predsedovi **Mgr. J. Hučíkovi, PhD**. ocenenie od ministra školstva SR za dlhoročné pôsobenie v aktivitách SŠLV v SR. Spoločnosti pre špeciálnu a liečebnú výchovu prajeme do ďalších decénií veľa kreatívnych a spokojných členov.

MUDr. Judita Slezáková, CSc.,
podpredsedníčka výboru SŠLV v SR
Snímka: archív

Prišli, aby pomohli seniorom

Do zariadenia pre seniorov Náruč, na Veselej ulici v Prešove bolo nedávno veselo ako na zábave. Hudba, tanec a dobrá nálada sprevádzala v tomto zariadení vzácnych hostí: Petra Mariassyho, prvého viceprezidenta zvrchovaného Rádu Maltézskych rytierov v SR, Petra Mikulášika, člena rádu Maltézskych rytierov v SR, Ivana Sýkoru, prezidenta Slovenskej humanitnej rady, Petra Kršjaka, člena Dozornej rady Slovenského plynárenského priemyslu a Dušana Šafrana, prednostu Obvodného lesného úradu v Prešove. Menovaných spojila ľudskosť a snaha pomôcť.

Vzácna návšteva v prešovskom zariadení pre seniorov Náruč prišla s invalidnými vozíkmi, aby s nimi seniorom uľahčila život.

Prišli, aby starším obyvateľom žijúcim v tomto zariadení, najmä chorým, ktorí majú pohybové ťažkosti pri chôdzi, uľahčili život. Doviezli im „spolu päť vozíkov a štyri chodítka. Našim starkým sa bude opäť o čosi ľahšie žiť a z toho máme všetci veľkú radosť. Úprimne a zo srdca sme preto pripravili pre týchto pánov privítanie a venovali im skromný kultúrny program. Naše poďakovanie patrí, okrem nich, aj umelcom z folklórneho súboru **Rozmarija**, tanečníkom z prešovského **ABC-centra voľného času**, speváckej skupine **Ulej**, ako aj členom nášho domáceho speváckeho krúžku“, uviedol riaditeľ prešovského zariadenia pre seniorov, **Jozef Dobrovič**.

„Stretli sme sa tu s milými ľuďmi, personálom, príjemným prostredím, čistotou. O všetkých je tu postarané skutočne na úrovni“, zdôraznil Peter Mariassy.

„Slovenská humanitná rada spolupracuje s Maltézskymi rytiermi už dlhé roky. Stačí oslovenie, telefonát a jedni bez otáľania pomôžu druhým. Tak to bolo aj teraz. Stačili dve – tri slová a vedeli sme o čo ide. Spolu sme do Prešova prišli, spolu odišli“, prezradil nám prezident SHR, Ivan Sýkora a dodal: „Spolupracujeme aj so švédskym spolkom rovnakého zamerania. Až zo severu Európy nám posiela kompenzačné pomôcky a my ich dávame ďalej tým, ktorí ich potrebujú. Podotýkam, že vždy bezplatne“.

(JM)
Snímka: archív

Ocenení za podporu duševného zdravia

Slovenská verejnosť máva často nesprávne predstavy o duševných poruchách. Zdrojmi týchto predstáv je nevedomosť a strach, z ktorých vzniká stigmatizácia, teda negatívne chápanie a nasledujúce vyčlenenie ľudí s duševnou poruchou z našej spoločnosti. Psychické ochorenie môže vzniknúť u človeka bez ohľadu na vzdelanie a inteligenciu. Preto Liga za duševné zdravie zorganizovala destigmatizačnú kampaň, ktorej vyvrcholením bol slávnostný koncert spojený s ocenením ľudí, ktorí sa zaslúžili o odstraňovanie predsudkov spojených s nepochopením, strachom a neznalosťou problematiky duševných porúch.

Nedostatok informácií o chorobách a ich liečbe je, podľa odborníkov, živnou pôdou pre nesprávne predstavy a mýty prežívajúce v spoločnosti. Predsudky zamedzujú ľuďom včas vyhľadať odbornú pomoc a dostať rýchlu a kvalitnú liečbu. Nesprávne informácie nedovoľujú uveriť v úplné vyliečenie. stigmatizácia a z toho plynúca diskriminácia je jednou z najzávažnejších prekážok úspešnej liečby a často aj príčinou sociálnej izolácie. Správna informovanosť verejnosti je však účinným prostriedkom destigmatizácie a vytvárania priaznivých podmienok na sociálnu inklúziu a znovuzačlenenie sa ľudí s duševnými poruchami do života.

Liga za duševné zdravie SR (LDZ SR) uskutočnila s podporou Ministerstva zdravotníctva SR informačnú kampaň na podporu destigmatizácie a prevenciu depresie a samovrážd (suicidií). Vyvrcholením destigmatizačnej kampane bol slávnostný koncert, ktorý Liga za duševné zdravie SR organizuje každoročne a udeľuje na ňom aj „Ceny Ligy za duševné zdravie Slovenskej republiky za prínos v oblasti duševného zdravia“. Posledný takýto koncert sa konal 18. marca v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca pod záštitou ministra zdravotníctva **Richarda Rašiho** a primátora hlavného mesta SR Bratislavy, **Andreja Ďurkovského**. Ceny boli tradične umelecké diela, sochy od významných slovenských výtvarníkov, tentoraz **Svetozára Ilavského** a **Daniela Brunovského**. **Cenu pre jednotlivcov alebo združenie** za pomoc pri napĺňaní cieľov Ligy za duševné zdravie SR získalo **Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia** (**ODOS**) za dlhoročnú snahu prekonávať predsudky a postupne znižovať stigmu a odstraňovať dlhodobo pretrvávajúcu diskrimináciu ľudí s duševnými poruchami na Slovensku. Cenu prevzala výkonná riaditeľka **ODOS, MUDr. Marcela Barová**, členka Rady duševného zdravia Ministerstva zdravotníctva SR a Rady vlády SR pre zdravotne postihnutých občanov, v ktorej zastupuje ľudí s duševnými poruchami. Marcela Barová sa už deväť rokov aktívne venuje práci v pacientskych a príbuzenských organizáciách združených v ODOS-e. **Cenu pre médiá** za kvalitné spracovávanie tém týkajúcich sa duševného zdravia získal **redaktor Zvolenských novín, Mgr. Martin Mázor** za dlhoročné kvalitné a korektné spracovávanie tém o duševnom zdraví a duševných poruchách, za ústretovú propagáciu myšlienok LDZ SR. Martin Mázor prispieva do rôznych regionálnych médií v Banskobystrickom kraji, napríklad, aj do Rádia Regina Slovenského rozhlasu a zároveň pôsobil ako šéfredaktor internetového časopisu **Premeny**, ktorý informoval o činnosti združení pôsobiacich v oblasti duševného zdravia.

Richard Raši, minister zdravotníctva SR prevzal záštitu nad podujatím Ligy za duševné zdravie.

K tohtoročnému oceňovaniu sa pridala aj **Kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) na Slovensku** a jej riaditeľka, **MUDr. Darina Sedláková** odovzdala **„Cenu za inovatívny prístup k podpore duševného zdravia“**, ktorú si odniesli členovia **Občianskeho združenia KRÍDLA** za úspešne odstraňovanie akútneho nedostatku zariadení tohto druhu na Slovensku. KRÍDLA vytvárajú priestor na širokú škálu terapií, dennú rehabilitačnú prácu, ktorá je dôležitým tréningom v živote a v kontinuite liečby prináša skvalitnenie života ľudí s psychickými poruchami, vedie ich k uzdraveniu a triumfuje plnou integráciou a návratom do života. **Cenu prevzali PhDr. Katarína Minichová, Ing. Tatiana Žáčková a Mgr. Dušana Štěrbáková.**

MUDr. Darina Sedláková, riaditeľka Kancelárie Svetovej zdravotnej organizácie (WHO).

Slávnostný koncert moderovala už tradičná podporovateľka ligy, **Soňa Müllerová** a na koncerte účinkovali hudobníci **Eugen Prochác,** ktorý zahral na violončele a **Rajmund Kákoni**, ktorý ho sprevádzal hrou na akordeóne. Hudobníci zahrali skladby hudobných skladateľov **Johana Sebastiána Bacha, Ilju Zeljenku a Astora Piazzola** a účinkovali na koncerte bez nároku na honoráre. Spoluorganizátorom koncertu bolo **Hlavné mesto SR Bratislava**, ktoré pomohlo vytvoriť vysokú úroveň podujatia vo vzácnych priestoroch Zrkadlovej siene Primaciálneho paláca. Skvelé občerstvenie poskytla sponzorská spoločnosť a chránená dielňa podporovaná ligou, v ktorej pracujú ľudia s duševnou poruchou. Okrem kampane a koncertu pripravila liga v spolupráci so združením ODOS aj diskusie s odborníkmi v regiónoch Slovenska pre verejnosť. Ostatná takáto diskusia bola s **MUDr. Pavlom Černákom**, riaditeľom Psychiatrickej nemocnice v Pezinku, v marci tohto roku, v priestoroch Ligy za duševné zdravie v Bratislave – Petržalke.

Olga Valentová
Snímky: mš

Aktuálne: Medzinárodná organizácia pre migráciu pomáha utečencom

Bezpečne sa môžu vrátiť domov a začať dôstojný život

V roku 2009 sa dobrovoľne, ale s pomocou Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) vrátilo zo Slovenska do svojej domovskej krajiny 139 migrantov. Mali zabezpečený asistovaný dobrovoľný návrat. Program asistovaných dobrovoľných návratov sa realizuje na Slovensku už od roku 1998. Podľa štatistického prehľadu IOM, zo Slovenska sa od roku 2004 do 31. marca 2010 dobrovoľne, ale s asistenciou vrátilo celkove až 816 migrantov do 44 krajín pôvodu.

Program dobrovoľných návratov je určený neúspešným žiadateľom o azyl a tým migrantom, ktorí sa na území Slovenska zdržiavajú nelegálne. Humánne návraty nelegálnych migrantov do krajín ich pôvodu zabezpečuje IOM aj v prípadoch, keď o nich polícia nič nevie. Pomoc pri začlenení sa do života poskytuje však iba tým záujemcom, ktorí z vlastnej vôle prejavia záujem vrátiť sa domov, čiže ich o návrate nijako nepresviedča. O možnosti asistovaného dobrovoľného návratu IOM migrantov informuje najmä osobne, v priestoroch IOM na Grösslingovej 4 v Bratislave a v Košiciach na Hlavnej ulici 68 a tiež v rámci informačných stretnutí v zariadeniach Úradu hraničnej a cudzineckej polície MV SR a Migračného úradu MV SR.

V roku 2009 IOM začala uskutočňovať o uvedenom programe prvú celoslovenskú informačnú kampaň. Prvá časť kampane sa konala od augusta do novembra 2009 v Bratislave, Trnave, Nitre, Trenčíne, Topoľčanoch, Žiline, Zvolene, Košiciach a v Prešove. Kampaň pokračuje aj v tomto roku. V marci a apríli 2010 mohli migranti opäť získať informácie najmä z bilbordov a plagátov umiestnených na verejných, dobre viditeľných verejných priestranstvách miest a na železničných staniciach. Veľké plagáty sú umiestnené v Bratislave, Trnave, Nitre, Komárne, Trenčíne, Topoľčanoch, Žiline, Banskej Bystrici a v Košiciach. O návratovom programe IOM informuje aj prostredníctvom prekladateľov v šiestich jazykoch – v slovenčine, angličtine, ruštine, čínštine, vietnamčine, aj arabčine, a to osobne, aj telefonicky. Po začatí kampane sa počet telefonátov na informačnú linku IOM, **0850 211 262** v porovnaní s predchádzajúcim obdobím strojnásobil.

Ako zdôraznila **Zuzana Vatráľová**, vedúca Úradu Medzinárodnej organizácie pre migráciu na Slovensku, počet migrantov, ktorí nemali povolenie na pobyt a nenachádzali sa ani v zariadení Ministerstva vnútra SR, využili však možnosť vrátiť sa domov s programom IOM, stúpol z nuly v roku 2008 na 47 v roku 2009. Museli sa však zaregistrovať na Úrade cudzineckej a hraničnej polície SR a v takom prípade im bol vlani poskytnutý finančný príspevok, aby sa mohli na svoj návrat patrične pripraviť. Aj v tomto roku sa poskytuje príspevok 50 eur, čo je však nižšia suma ako vlani.

Na otázku Humanity, či boli medzi navrátilcami aj maloletí bez sprievodu, sme sa dozvedeli, že áno. Títo však dostali pri svojom návrate do domovskej krajiny doprovod zodpovedného pracovníka IOM. Migranti, ktorí sa vracajú domov s pomocou IOM, mohli v roku 2009 získať aj finančnú pomoc na reintegráciu v krajine pôvodu. Cieľom tejto pomoci bolo zlepšiť šance migranta na opätovné zaradenie sa do spoločnosti v krajine jeho pôvodu prostredníctvom aktivít zameraných na podnikanie, zvýšenie kvalifikácie, sociálne a právne poradenstvo.

Od mája 2009 do marca 2010 IOM finančne podporila 12 migrantov z Vietnamu, Gruzínska, Paraguaja, Moldavska, Turecka a Laosu v celkovej výške 25 450 eur. Aktivity týchto migrantov zahŕňajú dodávanie a predaj tovaru, otvorenie reštaurácie, pekárne, opravovne vozidiel, predaj ovocia, prepravu cestujúcich a turistickú agentúru. „Pripravujeme pre nich reintegračný plán, ktorý trvá pol roka“, uviedla ďalej Z. Vatráľová. IOM realizuje uvedenú kampaň v rámci projektu „Pomoc pri návrate a reintegrácii neúspešných žiadateľov o azyl a ilegálnych migrantov zo Slovenskej republiky do krajiny pôvodu“, ktorý je financovaný z prostriedkov Európskej únie, z **Európskeho fondu pre návrat – Solidarita**, pri riadení migračných tokov. Reintegračný príspevok na jedného navrátilca vlani predstavoval do 2300 €, no tohto roku je tento druh príspevku už len 900 €.

(mš)

Deň ukončenia používania slova retard

Hnutie Special Olympics International a Best Buddies International vyhlásili 3. marec ako Deň ukončenia používania slova Retard. V tento deň sa do povedomia verejnosti dostala kampaň, ktorú vytvorila mládež s úmyslom pokračovať v úsilí Special Olympics International a Best Buddies International, aby sa do kampane zapojili školy, organizácie a komunity, a to zvyšovaním povedomia spoločnosti o dehumanizujúcich a škodlivých účinkoch slova „retard“ a na presvedčenie všetkých, aby prestali používať toto tzv. R-slovo.

Vedúci mládežníckych skupín sa snažia presvedčiť občanov, aby sa zjednotili a podporili ich záväzok, s cieľom dosiahnuť stotisíc prísľubov. Tento deň bol venovaný vzdelávaniu a zvyšovaniu povedomia o pozitívnom vplyve ľudí s mentálnym postihnutím a vysvetľovaniu, prečo je použitie R-slova škodlivé, a to aj v bežnom rozhovore. Predstavitelia Special Olympics a Best Buddies dúfajú, že tento deň sa stane každoročne uznanávaným na zvýšenie povedomia a nakoniec podporí prijatie a rešpekt k ľuďom s mentálnym postihnutím v každodennom živote.

Na Slovensku sa do tejto výzvy mohli zapojiť všetky inštitúcie, ktoré pracujú s ľuďmi s mentálnym postihnutím - špeciálne základné školy, odborné učilištia, športové kluby, domovy sociálnych služieb, ako aj klasické základné, stredné a vysoké školy a všetci individuálni prívrženci tejto myšlienky. Program ukončenia používania R-slova bol vytvorený pre mládež s mentálnym postihnutím, ako aj pre mládež bez postihnutia, ktorá sa zúčastnila na Globálnom mládežníckom summite vlani vo februári, ktorý sa konal počas Svetovej zimnej špeciálnej olympiády v americkom Idahu. Herec **John C. McGinley** inšpiroval týchto mladých ľudí k ukončeniu príležitostného používania R-slova. „Verím, že väčšina z nás sú v zásade dobrí ľudia, len si nie sú vedomí, že to slovo je útok, a že bolí“, povedal McGinley. Viac informácií na uvedenú tému nájdete na **www.r-word.org**.

(mp)

Napísali nám:

Práca sociálneho pracovníka v zdravotníctve

Sociálny pracovník v rezorte zdravotníctva aktívne vyhľadáva chorých a na pomoc odkázaných občanov. Navrhuje optimálne sociálne opatrenia, pomáha pacientom (klientom) realizovať tieto opatrenia a vedie ich k aktívnej svojpomoci. Poskytuje odborné a špecializované poradenstvo osobám, ktoré túto pomoc potrebujú. Zastupuje chorého v prípade potreby a poverenia, na úradoch pomáha riešiť pacientove (klientove) problémy prameniace z nepriaznivého zdravotného stavu, či už sú to sociálne, psychologické, rodinné alebo spoločenské problémy.

Pomáha dotvoriť celkový obraz o pacientovi a jeho rodine v širších sociálnych súvislostiach. Diagnostikuje sociálne problémy, plánuje intervenciu, vykonáva sociálnu terapiu a sociálne hodnotenie. Aktualizuje a vhodnými opatreniami sprostredkováva informácie o zmenách v legislatíve spolupracovníkom, ale aj pacientom.

Spolupracuje s lekárom, ktorý ho upozornil na potrebu sociálnej pomoci pacientovi, ako aj s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy, orgánmi sociálneho poistenia, školskými zariadeniami, zamestnávateľmi, zariadeniami sociálnych služieb, orgánmi činnými v trestnom konaní, neštátnymi subjektmi, svojpomocnými združeniami, mimovládnym sektorom, charitou a inými zdravotníckymi zariadeniami. Priama osobná spolupráca na pracovisku môže mať aj formu tímovej spolupráce. V takomto tíme by mal byť sociálny pracovník rovnocenným členom a jeho zloženie najčastejšie býva: lekár, psychológ, pedagóg, právnik, sociológ, sociálny pracovník, a to podľa toho, akú problematiku tento tím rieši. Problémom však často býva, že títo odborníci zvyčajne nepovažujú sociálneho pracovníka za dostatočne kvalifikovaného a rovnocenného partnera. Prisudzujú mu nižší spoločenský status, čo brzdí vytvorenie potrebnej dôvery vo vzájomnej spolupráci. Preto je veľmi dôležitá profesionalizácia sociálneho pracovníka, ktorou získava viac práv a väčšiu zodpovednosť potrebnú na zlepšenie života jednotlivca, skupiny, či komunity.

Podmienkou tejto profesionalizácie je zdokonalenie systému vzdelávania, pričom tendencie smerujú k doktorandskému štúdiu. Od procesu profesionalizácie sa očakáva zvyšovanie informovanosti verejnosti o práci sociálnych pracovníkov a zvyšovaní jej kreditu. K zmene statusu tejto profesie možno dospieť len systematickým úsilím všetkých zainteresovaných, od ústredných orgánov štátnej správy až po samotných sociálnych pracovníkov. Aj keď pre sociálnu prácu ako profesiu je príznačný prudký rozvoj, je zrejmá potreba mnohých opatrení, ktoré prispejú k posilneniu jej statusu.

Bc. Eva Sýkorová

Ako si možno zdokonaliť svoju počítačovú gramotnosť

Nadačný fond Dell pomáha v rámci svojho grantového programu zvyšovať počítačové zručnosti. Prostredníctvom Nadácie Pontis podporil Dell organizácie, ktoré sa venujú vzdelávacím tréningom a školeniam mladých ľudí v oblasti informačných technológii. Nadačný fond Dell v Nadácií Pontis rozdelil na tento účel celkovo 23 000 eur. Podporil projekty 10 organizácií na území celého Slovenska. Hlavným cieľom programu je rozširovanie počítačových zručností aktívnych mladých ľudí vo veku 15 až 19 rokov.

„Rozsah grantového programu sa zameral na projekty podporujúce neformálne vzdelávanie, ktoré je nad rámec štandardných verejných služieb garantovaných štátom. Rozhodujúcimi kritériami boli celková potreba realizácie projektu, kvalita IT vzdelávania, časový harmonogram, počet zapojených mladých ľudí, relevantnosť školiteľa, ako aj širší prínos vzdelávania v prospech okolia“, uviedla **Marieta Kováčová,** programová koordinátorka Nadácie Pontis.

Hodnotiaca komisia zložená zo zástupcov top manažmentu a dobrovoľníckeho tímu spoločnosti Dell, ako aj expertov z oblasti IT vzdelávania hodnotila spolu 28 žiadostí.

„Teší nás záujem organizácii prinášať mladým ľuďom ponuku školení či interaktívnej účasti na projektoch, kde sa majú možnosť naučiť lepšie a efektívnejšie využívať informačné technológie. Nadobudnuté znalosti v desiatke podporených projektov môžu absolventi využívať pri tvorbe a programovaní webových stránok, softvérovej prípravy fotografií a videí“, uviedla **Ivona Žitná**, manažérka projektu z Európskeho obchodného centra DELL Bratislava.

Podporené projekty

- Inštitút pre odborné vzdelávanie a vzdelávanie dospelých, Komárno - Na net, kamoš! - 2 895 €
- Nezábudka – združenie na pomoc rodinám so zdravotne postihnutými deťmi, Dom Nezábudka – domov sociálnych služieb pre deti a dospelých, Tureň - Kurz vzdelávania PC pre mládež z Nezábudky - 1 536 €
- Informačné centrum Banská Štiavnica - Achajuvav - 2 820 €
- Nadácia pre deti Slovenska, Bratislava, Košice, Žilina - Prvá legová liga - 1 500 €
- OZ Človek v ohrození, Bratislava a iné mestá - Jeden svet na webe - 2 520 €
- Iskra nádeje, n.o., Dubnica nad Váhom - Natáčam, strihám, mixujem... - 1 995 €
- Občianske združenie Iskierka, Trnava - Otvoríme cez internet nové možnosti zdravotne postihnutej mládeži - 2 986 €
- Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul, Gymnázium sv. Vincenta de Paul, Levice - Ideme ďalej - 1 800 €
- MVO Proxima, Spišská Nová Ves - Mladý tvorca e-learningových kurzov - 2 880 €
- YMCA Nesvady, Nesvady a okolie - Znižujeme prahy, zvyšujeme možnosti - 2 068

Zdroj: Nadácia Pontis

Reportáž

Projekt Lavička ľuďom

Chránená dielňa AV Mobilita v bratislavskej Dúbravke rozšírila svoje pôsobenie. S novým sociálnym a komunitným projektom „Lavička ľuďom" pomáha znevýhodneným skupinám ľudí pri získaní nových pracovných príležitosti a zároveň rozvíja aj spoločenskú zodpovednosť organizácií a firemnú filantropiu. Ide o projekt, ktorý prináša uplatnenie občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a dlhodobo nezamestnaným na trhu práce, a to vďaka vlastným výrobným programom s ponukou služieb v mestách a obciach. Súčasťou tohto koordinovaného procesu sú aj súkromné firmy, zväzy či asociácie.

„Netajíme sa, AV Mobilita má ambíciu poskytovať integrované služby a partnerstvá všetkým chráneným dielňam na Slovensku a zlepšiť ich spoločenský kredit a akceptáciu. Inštitút chránenej dielne je stále veľkou neznámou pre veľkú časť našej spoločnosti, pričom má jasné opodstatnenie nielen na trhu práce v oblasti rozvoja špecifických činností, ale aj, napríklad, v segmente firemnej filantropie. Je to príležitosť aj na spoločenskú diskusiu ako účinnejšie integrovať osoby so zdravotným postihnutím do procesu tvorby spoločensky prospešných hodnôt", hovorí **Klaudia Valušková** z AV Mobilita.

Projekt s názvom **Lavička ľuďom** vystihuje jeho otvorený charakter, spoločenskú i sociálnu rovnosť zdravých, aj znevýhodnených skupín. Lavička ako objekt komunikácie predstavuje miesto príjemných stretnutí ľudí rôzneho veku, spoločenského a sociálneho prostredia. Akákoľvek spoločnosť, aj organizácia môže navyše využiť touto cestou možnosť čerpania náhradného plnenia podľa Zákona číslo 5/2004 o službách v zamestnanosti.

Na lavičkách, ktoré pochádzajú z chránenej dielne AV Mobilita možno umiestniť nápis podľa vlastnej predstavy a tak odovzdať odkaz na miesta, kde budú ďalšie takéto lavičky inštalované. Každý darca lavičky dostane aj „rodný list" a maketu lavičky s hlavným mottom projektu: „Keď si ľudia sadnú...". „Rodné listy" všetkých lavičiek sú tiež archivované na stránke **www.lavickaludom.sk**, kde sa nachádzajú informácie o projekte lavičiek. Doplnené sú fotogalériou z odovzdávania lavičiek. Cena lavičky predstavuje samotnú lavičku, nápis – vlastný odkaz, osadenie, inštaláciu, montáž, ako aj odmenu za starostlivosť o lavičku na dobu 2 rokov, v danom mieste inštalácie.

Monika Vrábeľová, predsedníčka Slovenského zväzu telesne postihnutých (vľavo) a Klaudia Valúšková z AV Mobilita pri odovzdávaní 7. lavičky ľuďom.

Klaudia Valúšková odovzdáva „rodný list" a maketu Peťovej lavičky známemu spevákovi Petrovi Dvorskému, darcovi lavičky, ktorá nesie jeho meno.

Dôležitú úlohu v rozvoji, prepojení a fungovaní projektu zohrávajú samosprávy, obecné aj mestské úrady, ktoré tak môžu dlhodobo nezamestnaným a držiteľom preukazu zdravotne ťažko postihnutých poskytovať prácu, v samotnom meste či obci, kde sú lavičky umiestnené.

Krst prvých šiestich lavičiek sa už uskutočnil, 8. apríla 2010 v mestskej časti Bratislava Lamač. Darcami týchto lavičiek boli úspešní slovenskí paralympionici - **Veronika Vadovičová**, **Martin France** a **Michal Beladič**.

Ďalšiu, siedmu lavičku uviedli do života v sídle AV Mobilita na ulici Mikuláša Schneidra Trnavského 14 v Bratislave, 29. apríla tohto roku. Nie náhodou sa volá „Peťova lavička". Ide totiž o lavičku, ktorej darcom sa stal spevák **Peter Dvorský**. Pri odovzdaní tejto lavičky stál aj nevidiaci spevák **Marian Bango**, ktorý prí-

tomným zaspieval a porozprával príbeh, ktorý zažil oddychujúc raz na lavičke, pričom si zahral na gitare a pobavil aj okoloidúcich. Obidvaja s Petrom Dvorským sa stotožnili s myšlienkou, že lavičky naozaj spájajú ľudí a že by ich malo byť viac. Lebo, „život je aj o tom, aby si ľudia na chvíľu spolu sadli a porozprávali sa“, zdôranil Peter Dvorský a dodal smerom k prítomným hosťom podujatia: „Aj medzi vami je viacero tých, s ktorými by som sa rád na lavičke porozprával“. Patrí medzi nich istotne aj spomenutý Marián Bango, ktorý prítomným prezradil: „Mojím snom je potešiť spevom veľa, veľa ľudí. A práve Peter Dvorský je môj veľký vzor, podľa ktorého sa cvičím v speve, aj v talianskej výslovnosti“. A tak je nad slnko jasné, že by sa mali o čom na lavičke v krásnom počasí rozprávať.

Partnerom tohto projektu je aj Slovenský paralympijský výbor a Slovenský zväz telesne postihnutých. A ako nám prezradila paralympionička **Veronika Vadovičová**: „Som veľmi rada, keď vidím na lavičkách ľudí a môžem pozorovať ako sa smejú a rozprávajú. Vtedy si uvedomujem, že lavičiek je u nás stále málo“.

Čo dodať, partneri projektu sú aj Azet, Akzent media, SITA, Slovenka, Ecopress a veríme, že nielen tento projekt bude mať veľa partnerov na celom Slovensku, pretože ako povedala aj Klaudia Valušková, ktorá stojí na čele tohto projektu, pozvala na ďalšiu spoluprácu aj iných podnikateľov ako partnerov a tiež povedala: „Aby sme sa lepšie spoznali, pozývame vás na prvé integrované celoslovenské športovo – spoločenské podujatie pod názvom **„Žiť spolu so srdcom“**. Podujatie sa konalo 22. mája v areáli motokárovej dráhy v Dunajskej Strede. Išlo o prvý ročník „putovného“ integrovaného podujatia, hostiteľom bol Trnavský samosprávny kraj a záštitu nad ním prevzala vtedajšia ministerka **Viera Tomanová**. Rok 2010 je rokom Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. V tomto duchu sa niesol aj ďalší ročník Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím, ktorý každoročne organizuje Slovenský zväz telesne postihnutých. Tento rok organizátori zvolili motto **„S handicapom, ale žijeme radi“** a miesto stretnutia v Liečebných kúpeľoch Lúčky, v dňoch 27. - 28. mája“.

Počas prvého dňa v popoludňajších hodinách sa predstavila na ňom aj chránená dielňa AV Mobilita so svojím programom pre zdravotne postihnutých občanov.

Margita Škrabálková,
Snímky: autorka

Všimli sme si: Príklad spolupráce mesta s mimovládnymi organizáciami

Podarilo sa zachrániť mnohodetnú rodinu

Deti manželov D. prežili takmer dva roky v detskom domove. Ich rodičia prišli o prácu a bývanie. Dnes sa však o svoje deti starajú v dome, ktorý dostali od mesta Rožňava. Obce a mestá majú zo zákona povinnosť podieľať sa finančne na sanácii rodín v kríze. Nie všetky však na to majú zdroje a sú ochotné si túto povinnosť splniť.

Manželia D. z Rožňavy po strate práce skončili na ulici. Súd rozhodol, že ich päť detí musí ísť do detského domova v Štóse. V tom čase bola pani A. D. tehotná, čakala šieste dieťa. V decembri 2007 prišiel na svet jej malý Jakubko. Hneď po narodení putoval za súrodencami do detského domova. Manželia D. chceli svoju situáciu riešiť. Keďže na Gemeri nevedeli nájsť prácu, odišli do Čiech a pracovali v niekoľkých fabrikách. Ich príjem však stačil sotva na prežitie. Rodičom neumožňoval, aby aspoň raz za mesiac cestovali na východné Slovensko navštíviť svoje deti. Obaja mali však o deti záujem a ich odobratie niesli ťažko. Napokon na jar minulého roka prišli o prácu aj v Čechách a opäť skončili na ulici. Úrad práce skontaktoval spoločnosť Úsmev ako dar, aby pomohla s riešením ich situácie. Záujem o pomoc rodine malo, našťastie, aj samotné mesto Rožňava.

Nové bývanie

„V prvom rade sme im poskytovali ľudskú podporu, ktorú veľmi potrebovali. V tom čase prespávali v aute, ich deti boli v domove, jednoznačne potrebovali podporu, aby vydržali a udržali si aj svoj vzťah k deťom“, povedal **Rastislav Dráb** z košickej pobočky Úsmev ako dar. Ďalšia pomoc bola materiálna. Mesto Rožňava patrí medzi tie mestá na Slovensku, ktoré dodržiavajú povinnosť danú zákonom o sociálnoprávnej ochrane detí a sporí peniaze „domováckym“ deťom, ktoré majú na jeho území trvalý pobyt. Práve z peňazí, ktoré usporilo pre šesť detí rodiny D., kúpilo jednopodlažný trojizbový domček v obci Čierna Lehota. Do konca minulého roka potom rodičia s podporou viacerých organizácií a mesta pracovali na tom, aby dom zrekonštruovali. Vďaka pomoci darcov a zbierke sa podarilo vymeniť dlažbu a obklady, obnoviť dodávku plynu a elektriny a tesne pred koncom minulého roka aj zabezpečiť kúrenie a ohrev vody. V domčeku tak mohli spolu s rodičmi začať bývať aj ich deti.

Rodina D. je jednou z mála rodín, ktorú pred rozpadom zachránila spolupráca mimovládnych organizácii a mesta. Ako mnohé iné, má však ešte pred sebou ťažkú cestu. „Potrebujeme zabezpečiť prácu aspoň pre jedného z rodičov, aby nežili len z dávok v hmotnej núdzi, ale mali aj ďalší príjem a boli sebestační a nezávislí od našej pomoci“, uviedol ďalej Rastislav Dráb. Zákon o socialnoprávnej ochrane a kuratele hovorí, že obce a mestá môžu prispievať rodičom na cestu za deťmi do detského domova. V okamihu, ako sa dieťa dostane do detského domova, by mala obec alebo mesto, kde má také dieťa trvalý pobyt, začať šetriť peniaze na úpravu a obnovu rodinných pomerov, vrátane bytových a sociálnych pomerov dieťaťa. Ak nie je možné prostriedky vyčlenené z rozpočtu obce a použiť na sanáciu odlúčenej rodiny, majú byť použité na vyhľadávanie a utvorenie náhradného rodinného prostredia pre dieťa. Výšku príspevku upravuje zákon, odvíja sa od priemerných nákladov na dieťa v detskom domove. Ide o sumu približne 80 eur mesačne.

Niekde to nejde

Nárok na finančnú podporu sanácie obchádza aj niektoré rómske rodiny, a to vtedy, ak je z nich vyňaté dieťa predškolského veku a rodina nežije v mieste trvalého bydliska, ale u príbuzných v inom meste. Zákon hovorí, že mesto prispieva na sanáciu rodiny, ak mali jej deti v meste trvalý pobyt. Splnená však musí byť aj ďalšia podmien-

ka – takéto dieťa muselo žiť v danom meste aspoň rok pred vyňatím z rodiny a pred umiestnením do detského domova. Niektoré mestá zase tvrdia, že o pomoc, a teda ani o návrat detí, nemajú rodiny záujem. Sú však prípady, kedy by záujem bol, zlyháva však výmena informácii o rodinách v kríze medzi úradmi, detskými domovmi a mestami a chýbajú kapacity na sanáciu rozdelených rodín.

Šance sú, ale...

Prieskum Ohrozená rodina (Úsmev ako dar, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Inštitút ochrany práv dieťaťa a rodiny, Trnavská univerzita, z roku 2008) pritom potvrdil, že až 56 percent takmer z päťtisíc detí v detskom domove má šancu vrátiť sa do pôvodnej rodiny, keby s ňou pracovali sociálni pracovníci. „Najčastejšou podmienkou návratu do rodiny detí do 10 rokov je zlepšenie podmienok bývania spolu so zlepšením hygienických a sociálnych podmienok. U detí nad 10 rokov je najpočetnejšou podmienkou náprava správania dieťaťa“, ako nasvedčuje prieskum. Medzi najčastejšie príčiny vyňatia patrí práve strata bývania rodičov, alkoholizmus niektorého z rodičov či strata zamestnania jedného či obidvoch rodičov.

Andrea Hajdúchová

Deň otvorených dverí v Organizácii muskulárnych dystrofikov

Nezávislý život – radosti a úskalia

Občianske združenie Organizácia muskulárnych dystrofikov v Slovenskej republike usporiadalo 27. apríla tohto roku Deň otvorených dverí pod názvom „Nezávislý život – radosti a úskalia“. Toto podujatie sa konalo pri príležitosti presťahovania sa organizácie do nových priestorov, čo bolo príležitosťou predstaviť svoju prácu širokej verejnosti. Sú jedinou špecifickou organizáciou muskulárnych dystrofikov na Slovensku, ktorá sa svojim členom snaží poskytovať odborné aj humánne zázemie so snahou zmierniť dôsledky ich postihnutia.

„V praxi napĺňame filozofiu nezávislého života, ktorej cieľom je vytvoriť rovnaké príležitosti ľuďom s ťažkým zdravotným postihnutím“, povedala predsedníčka združenia, **Andrea Madunová** a dodala: „Napriek ťažkým ekonomickým podmienkam sa nám podarilo vytvoriť výnimočné pracovné prostredie na prácu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a využiť ich vedomostný potenciál na pomoc ďalším osobám s postihnutím“.

Ako ďalej uviedla podpredsedníčka OMD v SR, **Mária Ďuračinská:** „Poskytujeme a zabezpečujeme sociálnu prevenciu, kvalitné, špecializované poradenstvo ľuďom so všetkými druhmi ťažkého zdravotného postihnutia a ich rodinným príslušníkom“ a dodala**:** „ Zároveň presadzujeme zlepšenie zdravotníckej starostlivosti pre občanov so svalovou dystrofiou a pripomienkujeme zákony v sociálnej a zdravotnej oblasti“.

Tento Deň bol aj pripomenutím 10. výročia založenia **Agentúry osobnej asistencie**, ktorá pôsobí aj ako poradenská inštitúcia v rámci OMD v SR. „V plne bezbariérových priestoroch Agentúry poskytujeme bezplatné rozsiahle poradenstvo občanom s postihnutím a ich rodinným príslušníkom. Samozrejme, radi poradíme aj telefonicky či e-mailom“. prezradila sociálna poradkyňa **Alena Hradňanská**, ktorá zdôraznila: „Vedieme databázu užívateľov osobnej asistencie a tiež záujemcov o prácu osobných asistentov, ktorých neustále hľadáme“.

Sami pracovníci OMD v SR prezentovali bohatú činnosť združenia, aj aktivity, ktoré pripravujú pre ľudí so zdravotným postihnutím. Prítomných oboznámili tiež s činnosťou chráneného pracoviska. Predostreli prítomným aj vybrané ťažiskové problémy ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím v sociálnom systéme. Ako povedal **Tibor Köböl,** jeden zo sociálnych poradcov OMD v SR: „Sú to problémy týkajúce sa hranice príjmu trojnásobku životného minima pri peňažnom príspevku na osobnú asistenciu, hranice príjmu pri nároku na príspevok na nájomné – bezbariérové byty a problém s nevyhovujúcim systémom pri poskytovaní kompenzačných pomôcok na základe verejného zdravotného poistenia“.

Deň otvorených dverí Organizácie muskulárnych dystrofikov v SR sa už skončil, ale dvere pre ľudí, ktorí potrebujú ich pomoc, sú každý týždeň od pondelka do štvrtka v čase od 9. do 15. hodiny otvorené. Na osobné poradenstvo sa však treba objednať vopred.

„Radi Vám pomôžeme“, povedali pracovníci Organizácie muskulárnych dystrofikov v Slovenskej republike. O ich aktivitách a činnosti sa dozviete viac na **www.omdvsr.sk**, ako aj prostredníctom e-mailu: **omd@omdvsr.sk.**

Jozef Blažek

Viete že...

SOCIA spolupracuje na projekte Daphne?

Nadácia SOCIA sa stala národným partnerom v medzinárodnom projekte, ktorý vedie medzinárodne uznávaný psychológ prof. Kevin Browne z University v Nottinghame.

Hlavným cieľom projektu, ktorý je podporený programom EÚ Daphne III, je: zmapovať príčiny, prečo matky po pôrode opúšťajú svoje deti ešte počas pobytu v nemocnici. Projekt má ambíciu nielen zmapovať situáciu, ale aj navrhnúť mechanizmy prevencie a programy, ktoré by počet detí opustených ich matkami (rodičmi) znížili. Okrem Veľkej Británie a Slovenska sú do projektu zapojené aj ďalšie krajiny EÚ ako Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Francúzsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko. Projekt je dvojročný, začal sa vo februári 2010 a skončil sa v januári 2012. **(mp)**

V Nitrianskom samosprávnom kraji ústretovo k nepočujúcim

Vyššie mzdy tlmočníkom posunkovej reči

Poslanci Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) 19. apríla tohto roku na svojom rokovaní schválili všeobecne záväzné nariadenie (VZN), ktoré upravuje podmienky tlmočenia pre nepočujúcich. Tí sa už na februárovom rokovaní krajského zastupiteľstva domáhali, aby sa navrhovaná hodinová sadzba vo výške 3,23 eura zvýšila na sumu 8,30 eura. Poslanci ich požiadavke vyhoveli a v prijatom VZN schválili zvýšenú hodinovú mzdu.

Podľa podpredsedu NSK, **Jána Vanča**, je vyššia odmena pre tlmočníkov do posunkovej reči mimoriadne dôležitá. „Keby tam zostala tá pôvodná cena, tak by to jednoducho nikto nechcel robiť. Nikto by nebol ochotný stať sa tlmočníkom do posunkovej reči. V prípade platnosti tohto nového VZN, mám informácie, že sa už dvaja alebo traja ľudia prihlásili a majú záujem byť tlmočníkom do a z posunkovej reči“, skonštatoval J. Vančo. Rozhodnutie poslancov ocenili predovšetkým nepočujúci a ich rodiny.

(TASR)

Pohybom ku zdraviu, behom pre život

Od roku 2002 je 10. máj svetovým dňom, ktorý má názov „Pohybom ku zdraviu“. Upozorňuje na potrebu pravidelného pohybu, keďže nedostatok pohybovej aktivity ľudí sa stal celosvetovým negatívnym trendom. Svetový deň Pohybom ku zdraviu je aj dôvodom, prečo urobiť niečo pre svoje zdravie, ale aj pre život druhých. Možno ste už oslávili tento deň svojou účasťou na charitatívnom celoslovenskom Behu pre život, ak ešte nie, môžete tak urobiť.

Beh pre život v Nitre sa konal tohto roku 22. mája. Snímka z otvorenia podujatia.

Podľa svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) by sme sa mali venovať zmysluplnej fyzickej aktivite aspoň 30 minút denne. „Za každých 30 minút pohybu venovaných sebe sa nám telo odmení zdravím“, uviedla jedna z patróniek tohtoročného Behu pre život, **Lucia Medeková,** medzinárodná reprezentantka aerobiku.

Mnohí čitatelia už vedia, že Fond Tesco spolu s **Nadáciou Výskum rakoviny** organizujú už **3. ročník** charitatívneho projektu **Tesco - Beh pre život**. V minulých rokoch sa na tomto behu zúčastnilo takmer sedemtisíc ľudí! Športovci i nešportovci si opäť môžu aj tento rok v máji a júni vyskúšať svoje sily pri behaní v štyroch mestách – **v Nitre, Prešove, Bratislave a Žiline.**

Kým vlani sa do Behu pre život v Nitre zapojilo 1 498 ľudí, 22. mája tohto roku sa len v Nitre zapojilo ohromujúcich 2 249 účastníkov, čo je o 751 viac než minulý rok! Prostredníctvom štartovného ľudia na výskum rakoviny darovali **6 372,30 eur**. V uliciach prispeli ďalší darcovia sumou **678 eur**. K celkovej sume tohtoročného úspešného nitrianskeho behu ešte pribudnú peniaze venované cez internet.

Beh pre život je jeden z najväčších charitatívnych projektov na Slovensku a s každým ďalším rokom sa rozrastá. Nadácia pre výskum rakoviny za vyzbierané peniaze kúpi špičkový diagnostický prístroj – **pyrosekvenátor**. „Sme radi, že podujatím, akým je Beh pre život, budeme mať príležitosť využívať jedinečný prístroj, ktorý je veľmi užitočný pre diagnostiku a liečbu rakoviny. Prístroj bude vôbec prvý svojho druhu na Slovensku“, uviedla prezidentka Nadácie Výskum rakoviny **RNDr. Margita Klobušická, CSc.**

Beh pre život je pre každého bez rozdielu veku či kondície, vrátane rodičov s malými deťmi. Trasu, ktorá je dlhá približne štyri kilometre, môžu účastníci prebehnúť, alebo prejsť aj s kočíkom či so štvornohým miláčikom. Účasť verejnosti v jednotlivých mestách podporia aj patróni spomedzi populárnych slovenských osobností. Patrónom behu pre celé Slovensko sa stal pre tento ročník známy moderátor **Matej Sajfa Cifra**, ktorý sa behu zúčastnil už vlani v Žiline. Nitrianskych účastníkov povzbudili už po tretí rok aj herci Divadla Andreja Bagara, napríklad, **Eva Pavlíková** a jeho riaditeľ **Ján Greššo**. Motiváciou pre účastníkov je aj súťaž medzi mestami o to, ktoré získa najviac peňazí od účastníkov na spomenutý pyrosekvenátor.

Novinka ročníka

Modré šnúrky do tenisiek sa stali tento rok novým symbolom Behu pre život. Motív šnúrok je aj na webových stránkach **www.behprezivot.sk** a je aj na facebookovej skupine Tesco Beh pre život. Šnúrky majú na svojich koncoch logo behu – bežiacich panáčikov a je možné si ich zakúpiť i v predajniach Tesco za 2 €. Celý výťažok z ich predaja pôjde na konto Nadácie Výskum rakoviny.

Fakty o behu

Štart a cieľ je vždy pri predajni Tesco. Pre návštevníkov je pripravený bohatý sprievodný program pre celú rodinu, ochutnávky, športové hry a súťaže pre deti. Celý zisk z verejnej finančnej zbierky – zo štartovného; z predaja tričiek, CD, náramkov, trendových modrých šnúrok; zo zaslaných darcovských SMS (DMS), z on-line sponzoringu a z finančných darov pôjde na konto Nadácie Výskum rakoviny. Aj tí, ktorí sa behu nezúčastnia, môžu do ve-

rejnej zbierky prispieť ľubovoľnou sumou. Pre priaznivcov Facebooku je na fan-page Tesco Beh pre život pripravený interaktívny spôsob, ako prispieť. Štartovné Behu pre život v tomto roku je minimálne 5 eur pre dospelých. Pre deti od 6 do 18 rokov je štartovné minimálne 2 eurá, pre deti do 6 rokov je účasť zdarma. Rodinný lístok – dvaja dospelí a dve deti – je za 10 eur. Vysokoškoláci sa môžu registrovať aj cez novú doménu **www.alma-mater.sk.** Všetky informácie o behoch sú na internetovej stránke **www.behprezivot.sk.** Informácie sa dostávajú aj na facebook a na youtube.

Formy príspevkov

Do behu sa možno prihlásiť aspoň s minimálnym štartovným, poslať príspevok na účet **VÚB 2434842458/0200**, poslať darovaciu SMS v tvare **DMS BEZME** na telefónne číslo **877** - cena je 1 € u všetkých 3 mobilných operátorov alebo zapojiť sa do sponzoringu cez internet alebo zakúpiť si darčekové predmety priamo v mieste podujatia a posledná možnosť je usporiadať zbierku na vašom pracovisku, v škole alebo záujmovom krúžku.

Tohtoročný Beh pre život v Bratislave sa konal 19. júna. Nasledujúci Beh pre život sa konal 26. júna 2010 v Žiline.

Dodajme, že zhubné nádory sú druhou najčastejšou príčinou úmrtí vo vyspelých krajinách. Každú štvrťhodinu pribudne na Slovensku jeden onkologický pacient a počet onkologických ochorení neustále rastie. „Sú to alarmujúce čísla, preto je výskum rakoviny a jeho podpora veľmi dôležitá“, dodala RNDr. Margita Klobušická, CSc.

(mš)

Snímky: archív a mš

Reportáž

Nová chránená dielňa Scarabeus

Pre Občianske združenie Nádej bol 20. apríl tohto roku historickým dňom. Práve v ten deň slávnostne otvorili pre pacientov so sklerózou multiplex na Slovensku prvé chránené dielne, s názvom Scarabeus v bratislavskej mestskej časti Dúbravka, na ulici Janka Alexyho 13. Nájdete ich na prízemí bytovky, ktorá sa nachádza neďaleko nad železničnou stanicou Bratislava – Lamač.

Meno od „chrobáka šťastia“ si „eSeM-kári“ zo združenia Nádej „požičali“, lebo podobne ako scarabeus dokážu pred sebou (obrazne povedané), tlačiť mnohonásobne väčšie bremeno, než sami vážia a tak ako tento, v starom Egypte posvätný chrobák, dokážu ísť ďalej, napriek veľkej váhe svojho bremena. Podobne mnohí ľudia s nevyliečiteľným ochorením sklerosis multiplex dokážu, napriek svojej ťažkej chorobe, zmysluplne žiť a pracovať, aj umelecky tvoriť, až kým im sily stačia. Presvedčila nás o tom tiež výstavka ručných prác a umeleckých výrobkov, no aj krásnych olejomalieb i akvarelov niektorých členov tohto združenia na otvorení dielní Scarabeus. Aj tí, ktorí nemohli pre vážny zdravotný stav na toto otvoreie prísť, poslali produkty svojej tvorivosti, ako napríklad, **Jarka Šimurdiaková,** svoje obrazy.

Jaroslava Valčeková, predsedníčka OZ Nádej (v strede) s členmi tohto združenia na otvorení Chránených dielní Scarabeus v Bratislave-Dúbravke.

Na otvorení chránených dielní prítomných srdečne privítala vedúca tohto zariadenia, **Jaroslava Valčeková**, predsedníčka Občianskeho združenia **Nádej** pri Slovenskom zväze sclerosis multiplex. Ako uviedla: „Združenie Nádej počas svojej krátkej existencie vykonalo už veľmi veľa pre pacientov, ale aj ich rodinných prí-

Účastníci otvorenia Chránených dielní Scarabeus „eSeMkári" zo združenia Nádej.

Na slávnosť otvorenia Chránených dielní prišli aj sympatizanti zo spolupracujúcich organizácií.

V programe bolo aj predvádzanie moderných elektrických štvorkolesových vozíkov pre ľudí so zníženou pohybovou schopnosťou.

slušníkov. To najdôležitjšie, podať pacientom dlhodobo pomocnú ruku, sa práve teraz ešte len chystá". S otvorením chránených dielní špeciálne len pre pacientov s ochorením skleróza multiplex sa im vytvára príležitosť na sebarealizáciu a získať presvedčenie o potrebnosti pre spoločnosť. Hoci sú už mnohí invalidní, dokážu sa nielen o seba starať, ale aj ukázať, že pre túto spoločnosť sú stále dôležití".

Pravdou ale je, že veľa nenávratne invalidných pacientov sa viac-menej od spoločnosti postupne odpúta a žije na jej okraji, medzi štyrmi stenami svojho bytu, nevychádzajúc do ulíc nekomunikujc s bežnými ľuďmi v ich okolí. „Chránenými dielňami sa snažíme pacientov prinavrátiť späť do „roviny" potrebnosti, aby sami na sebe opäť začali pracovať...", zdôraznila Jaroslava Valčeková. V rozhovore pre Humanitu prezradila aj čosi z plánov chránenej dielne. Napríklad, že priestory chránených dielní, ktoré majú v dlhodobom prenájme, by radi rozšírili a vybavili tak, aby mohli pacienti so sklerózou multiplex nielen tvoriť a vyrábať umelecko-úžitkové predmety, ale aj vzdelávať sa počas odborných zdraotníckych prednášok a tiež cvičiť a pomocou cvičenia udržiavať si schopnosť aktívne žiť.

Prítomní sa na otvorení chránených dielní mali možnosť oboznámiť aj s modernými elektrickými vozíkmi dovezenými z Číny, ktoré prišli predvádzať pracovníci známej slovenskej akciovej spoločnosti, ktorá má v Číne obchodné kontakty. Tieto novučké „štvorkolky" by istotne radi vlastnili mnohí ťažko zdravotne postihnutí, ktorí sú odkázaní na invalidný vozík. Menšie z týchto vozidiel je vhodné na dopravovanie sa na kratšie vzdialenosti, napríklad, po záhrade a okolo bydliska alebo aj do blízkeho obchodu. Väčšia a trochu mohutnejšia štvorkolka, ktorá dosahuje výšku malého auta, by vďaka elektrickému pohonu zvládla aj dlhšiu cestu do parku, do kina, ak je tak bezbariérové ako je bezbariérový vstup do chránených dielní Scarabeus" či do bezbariérových mestských inštitúcií a zariadení.

Dodajme, že dovozca by modernými štvorkolkami s pohonom na elektrické batérie chcel pomôcť ľuďom so zníženou mobilitou, vzhľadom na to, že podobné pomôcky sú často drahšie a mnohým ivalidom finančne nedostupné. „Naša cena zahŕňa len skutočnú obstarávaciu cenu vozíka", píše sa v prospekte dovozcu. Veríme, že nádej zomiera posledná a ľuďom, ktorí takéto vozíky nutne potrebujú ako napríklad, aj „eSeMkárom" zo združenia Nádej, pomôžu sponzori a snáď v budúcnosti na ne dostanú príspevok aj od štátu... Ostáva veriť, že táto „hudba budúcnosti" nie je veľmi ďaleká.

Margita Škrabálková
Snímky: autorka

Detský fond Slovenskej republiky má 20 rokov

Motto: „Pocitu, keď pomáhaš, sa nič nevyrovná. Vďaka Vám to už 20 rokov zažívame“.

Vždy sme hľadali témy, ktoré potrebovali riešenia, nové prístupy. Od začiatku fungovania organizácie sme mali blízko k ľuďom, ktorí z nášho pohľadu potrebovali pomoc, naše partnerstvo. Vždy išlo o deti, mladých ľudí a ich blízkych. Nebáli sme sa nových prístupov. Detský fond Slovenskej republiky (DF SR) má 20 rokov, vznikol 12.mája 1990. My bilancujeme, spomíname, čo sme urobili, komu sme pomohli a v čom naďalej pokračujeme.

Jednou z prvých aktivít DF SR vychádzajúcich z potrieb budovania občianskej spoločnosti po roku 1989 bolo organizovanie odborných konferencií **Dieťa v ohrození**. Od roku 1990 vytvárame priestor na výmenu skúseností odborníkov v oblasti zdravého vývinu detí a mladej generácie. Konalo sa 18 ročníkov týchto konferencií a plánujeme v nich pokračovať.

Projekty sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva pre znevýhodnené skupiny organizujeme od roku 1992. V tom období sa začínal ponovom rozvíjať pracovný trh a s tým súvisel na Slovensku nový fenomén – nezamestnanosť. Naša pomoc sa v tom období zameriavala na nezamestnaných mladých ľudí zo sociálne slabých rodín a na nezamestnané mladé matky. Klientom sme poskytovali najmä poradenstvo a informačný servis v záťažových životných situáciách.

Keď sme v roku 1993 rozbiehali pomoc deťom so zdravotným postihnutím, boli tieto deti celkom na okraji spoločnosti, umiestnené v ústavoch. Neexistoval dostatok kompenzačných pomôcok, všade boli bariéry. Rozbehli sme kampaň na podporu detí so zdravotným postihnutím, za ich dôstojný život. Známe **Večery bez bariér** a **Dni bez bariér** vysielané aj v televízii, pomohli rozhýbať verejnosť a pomohli zvýšiť záujem o problematiku ľudí so zdravotným postihnutím. **Konto Bariéry** je dodnes jedným z kľúčových projektov DF SR. Je to „zabehnutý“, vysoko efektívny a cielený projekt priamej pomoci. Na základe žiadostí rodičov priamo prispieva na kompenzačné pomôcky deťom so zdravotným postihnutím zo sociálne slabých rodín, pre ktoré by bez takejto pomoci boli tieto pomôcky nedostupné. Počas svojej existencie Konto Bariéry takto pomohlo priamo viac než tisícke detí a prispelo na pomôcky celkovou čiastkou 431 351 € (12 994 886 Sk). Prostriedky Konta Bariéry sa tvoria jednorazovými darmi a pravidelnými príspevkami zo mzdy darcov. Všetky darované prostriedky na Konto Bariéry sú použité výlučne na prispievanie na pomôcky.

Možno si niektorí ešte spomenú na plagátik k projektu **Ostrovy života**. Tento projekt sa realizoval v r. 1999 – 2001 s cieľom získať finančné prostriedky, zakúpiť a darovať detským nemocniciam na Slovensku tzv. **Ostrovy života**. Široká verejnosť mohla projekt podporiť kúpou vybraných výrobkov. Ostrov života pozostával zo súboru prístrojov na záchranu života detí – ventilátora, monitora, polohovateľného lôžka a infúznej techniky. Celkove sme darovali 3 kompletné a 2 čiastočné Ostrovy života v cene 255 594 € (7,7 mil. Sk). V Martinskej nemocnici, napríklad, takýto Ostrov života ako prvému zachránil život dieťaťu, ktoré zasypal sneh. Projektom sme tiež upozornili na nedostatočne riešenú intenzívnu nemocničnú starostlivosť o deti.

Detský fond SR prispel tiež k odtabuizovaniu témy telesných trestov a v roku 2001 zorganizoval kampaň

„Biť ľudí je zlé ... deti sú tiež ľudia!“ Diskusia o beztrestnosti týrania dieťaťa si vynútila prijatie zákona o zákaze používania telesných trestov na deťoch.

Postupom času, so zmenami spoločnosti, s pribúdajúcimi drogami, s rastom kriminality, pribúdali aj deti, ktoré síce majú domov a rodičov, ale tí nie vždy majú záujem o svoje deti a o to, ako trávia voľný čas a nemotivujú ich vzdelávať sa. Tieto deti, často len 6-ročné, trávia väčšinu svojho času bezcieľne sa potulujúc po ulici. Od roku 2004 sa venujeme takýmto tzv. „deťom ulice“, v popoludňajších hodinách v nízkoprahovom zariadení **MIXklub**. MIXklub je určený deťom a mládeži vo veku 6 – 18 rokov, ktoré sa pohybujú najmä v rizikovom a asociálnom prostredí. MIXklub sídli v Bratislave, v lokalite so zvýšenou kriminalitou. Toto nízkoprahové zariadenie poskytuje jedinečnú príležitosť byť v priamom kontakte s ohrozenými deťmi a mladými ľuďmi, a tým predstavuje príležitosť realizovať preventívne programy priamo na miestach, kde sa deti stretávajú a trávia voľný čas.

Z našej práce v MIXklube postupne vyplynula potreba začať budovať nízkoprahové rodinné centrum pre deti vo veku do 6 rokov a ich rodičov pochádzajúcich z rizikového prostredia, a preto sme v roku 2007 začali budovať rodinné nízkoprahové centrum pod názvom **MIXáčik**.

Na skvalitnenie pobytu ťažko chorého dieťaťa v nemocnici sme v rokoch 2002 až 2005 v rámci projektu **Som tu s tebou** zariadili v detských nemocniciach na Slovensku 53 izieb pre spoločný pobyt rodiča a dieťaťa v izbe a zakúpili sme 21 počítačových kompletov v celkovej sume 112,8 tisíca € (3,4 mil. Sk). Izbičky pomáhajú najmä v situáciách, keď dieťa, vzhľadom na svoj ťažký zdravotný stav, potrebuje k úspešnej liečbe prítomnosť rodiča v nemocnici.

Pod názvom **Fond pre chudobné deti** sme v rokoch 2006 - 2007 organizovali projekt, zameraný na podporu vzdelávania detí zo sociálne slabých rodín formou darovania školských pomôcok. Vo vybraných lokalitách Bratislavy sme odovzdali 43 deťom školské pomôcky v celkovej sume 1 419 € (42 756 Sk).

Niekedy je ťažko pochopiť rodinu s problémovým dieťaťom, ktoré sa na prvý pohľad javí ako nevychované a rodičia sú odsudzovaní okolím za nezvládnutú výchovu. Často však môže ísť o deti hyperaktívne (tzv. neposedné) a deti s poruchami pozornosti, ktoré majú v dôsledku toho problémy so správaním, problémy v škole, v nadväzovaní a udržiavaní vzťahov, ťažkosti so sebaovládaním a vlastnou agresivitou. Dôsledkami často trpia celé rodiny. Od roku 2004 v rámci projektu **Hyperaktívne dieťa v rodine** ponúkame poradenské služby pre rodiny s deťmi, ktoré majú problémy vyplývajúce z diagnóz ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) a ADD (Attention Deficit Disorder). V rámci projektu pracujeme nielen s dieťaťom, ale s celou rodinou.

Kým v minulých rokoch okolité krajiny bili na poplach, Slovenska akoby sa problém detskej úrazovosti ani netýkal. Pritom úrazy detí patria aj na Slovensku k najčastejším príčinám úmrtia a v dôsledku úrazov zomiera dvakrát viac detí ako na nádorové ochorenia. Informačná osvetová kampaň **Aby deti nezomierali** sa snaží od roku 2006 prispievať k zníženiu detskej úrazovosti, ktorej sa v minulosti venovala veľmi malá pozornosť verejnosti.

Od roku 2009 realizujeme projekt **Aj oni sú naše deti**. Znamená efektívnu komunikáciu medzi lekárom, zdravotníckym personálom a rodičom v situáciách, keď zomiera detský pacient. Cieľom tohto projektu je pomôcť personálu nemocníc a rodičom, aby čo najlepšie zvládali poskytovanie a prijímanie správy o ťažkej diagnóze alebo. úmrtí dieťaťa.

Všetky tieto a ďalšie aktivity sme mohli realizovať vďaka ľuďom a firmám, ktorí uverili, že takto pomôžu deťom a že s ich prostriedkami sa bude nakladať hospodárne a efektívne (pozri **www.dfsr.sk**). Spolu s Vami sme mohli mnohým deťom zlepšiť život, mnohým dodať silu a pocit, že nezostali osamotení a mnohé deti zachrániť od istej smrti. Za to Vám všetkým patrí vďaka.

Ing. Alena Synková, CSc.,
riaditeľka DF SR
PhDr. Štefan Matula, PhD.,
predseda DF SR

Svetový deň sociálnej solidarity, príležitosť na vyznmenanie

V znamení boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu

Organizácia spojených národov vyhlásila 20. február za univerzálny medzinárodný sviatok, Svetový deň sociálnej solidarity. Minulého roku sa oslavoval prvýkrát a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR považovalo tento sviatok za vhodnú príležitosť na udeľovanie rezortných vyznamenaní. Stalo sa tak v septembri minulého roka, keď na slávnostnom podujatí boli ocenení prvýkrát dvadsiati deviati zamestnanci rezortu. V tejto tradícii ministerstvo pokračuje aj v tomto roku.

Vtedajšia ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, **Viera Tomanová** odovzdala v marci tohto roku v Miestodržiteľskom paláci v Bratislave rezortné vyznamenania, zlaté, strieborné a bronzové medaily a ďakovné listy Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ľuďom, ktorí sú uznávanými autoritami v pôsobnosti rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, ale aj mimo neho. Tým, ktorí sa svojou prácou a aktivitami podieľali na pozdvihnutí úrovne, ale aj samotného vnímania sociálnej práce verejnosťou.

Na slávnostnom podujatí Viera Tomanová zdôraznila: „Vyznamenania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vnímame ako prestížne morálne ocenenia. Ich udeľovanie je krokom nášho ministerstva k nevyhnutnému zvyšovaniu spoločenského statusu zamestnancov rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny. Veľmi sa teším, že dnes ich odovzdávame už po druhý raz. V roku 2010, ktorý je Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, to považujem za obzvlášť dôležité. Chcela by som zdôrazniť, že nesmieme zabúdať a nezabúdame na hlavnú zodpovednosť spoločnosti: spoločnosť, teda štát sa musí postarať o svojich občanov. Nemôže ignorovať ich oprávnené požiadavky a potreby. Osobitne to platí pre sociálne zraniteľné skupiny obyvateľstva, medzi ktoré patria starší a osamelo žijúci ľudia, osoby so zdravotným postihnutím, dlhodobo nezamestnaní občania, príslušníci marginalizovanej rómskej komunity a ďalší. Všeobecne sme svedkami renesancie solidarity, a to nielen medzigeneračnej. Hlavne v časoch svetovej hospodárskej a finančnej krízy je táto otázka naozaj aktuálna a naliehavá“. Prestížne morálne ocenenia MPSVR SR boli udelené:

Zlatá medaila MPSVR SR

Ing. Teodor Hatina (Inštitút pre výskum práce a rodiny v Bratislave) - za mimoriadny osobný prínos k rozvoju a prezentácii problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a inšpekcie práce

RNDr. Miloslav Hetteš, CSc. (MPSVR SR) - za aktívne presadzovanie a úspešnú prezentáciu problematiky práce, sociálnych vecí a sociálneho poistenia na významných zahraničných fórach

Emilia Hjemgård (predsedníčka Švédsko - Česko-Slovenského spolku, Stockholm, Švédske kráľovstvo) - za úspešný projekt humanitnej pomoci švédskych občanov, inštitúcií a Švédsko - Česko-Slovenského spolku zdravotne postihnutým občanom Slovenska

Prof. MUDr. Vladimír Krčméry, DrSc., Dr.hc. (Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave) - za dlhoročné rozsiahle humanitné, charitatívne a misijné aktivity v prospech ľudí v krízových situáciách na Slovensku a v krajinách tretieho sveta

Ing. Mgr. Marián Kuffa, Dr.h.c. (kňaz vo farnosti Žakovce) - za dlhoročnú pomoc ľuďom v núdzi a ťažkých životných situáciách a za vybudovanie sociálneho centra v Žakovciach

Strieborná medaila MPSVR SR

Marta Balážová (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica) - za dlhoročnú úspešnú prácu v oblasti služieb zamestnanosti

Mgr. Lýdia Brichtová (MPSVR SR) **-** za dlhoročné pôsobenie v sociálnej oblasti, s dôrazom na aktivity pre ľudí so zdravotným postihnutím a pre starších ľudí

Ing. Viktória Fogelová (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava) - za úspešnú prácu v oblasti služieb zamestnanosti a za projekty cezhraničnej spolupráce

PhDr. Mária Hargašová (Centrum poradensko-psychologických služieb Michalovce) **-** za celoživotné aktivity a mimoriadne zásluhy v sociálnej práci

Magdaléna Lendacká (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice) **-** za dlhoročnú úspešnú prácu na úseku sociálnych vecí a rodiny

PhDr. Zuzana Mardiaková (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava) - za dlhoročné aktivity v oblasti poradensko-psychologických služieb

Mgr. Jozef Poláš (Detský domov Pečeňady) - za dlhodobé úspešné výchovno-vzdelávacie aktivity v Detskom domove Pečeňady

Eva Ševčíková (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza) - za dlhoročnú úspešnú prácu s ľuďmi so zdravotným postihnutím

PhDr. Katarína Výbochová (Detský domov Dunajská Streda) - za dlhoročné aktivity v prospech detí z detských domovov

Ing. František Žanony (Národný inšpektorát práce Košice) **-** za dlhoročnú úspešnú prácu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a inšpekcie práce

Jozef Kancír (Centrum sociálnych služieb v Sabinove) - za dlhodobú aktívnu prácu v oblasti sociálnych vecí a rodiny

Bronzová medaila MPSVR SR

Božena Marečková (Detský domov Skalica) - za dlhoročnú úspešnú prácu v sociálnej oblasti

Ing. Marta Verebová (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice) **-** za dlhoročnú úspešnú prácu na úseku služieb zamestnanosti

Ing. Katarína Zimová (MPSVR SR) - za dlhoročné zodpovedné plnenie úloh na ekonomickom úseku

Ďakovný list MPSVR SR

Antónia Benedikovičová (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica)

- za dlhoročnú aktívnu prácu v oblasti služieb zamestnanosti

Arpád Beník (Slovenská agentúra na podporu zdravotne postihnutých občanov Slovenska) - za aktivity v oblasti integrácie osôb so zdravotným postihnutím

Marián Čulák (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom) - za dlhoročnú úspešnú prácu v sociálnej oblasti (pracuje s bezdomovcami a sociálne neprispôsobivými občanmi)

Anna Fajčíková (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš) - za dlhoročnú úspešnú prácu v sociálnej oblasti a službách zamestnanosti

Margita Gemerová (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš) - za dlhoročnú úspešnú prácu v oblasti služieb zamestnanosti

PhDr. Štefan Grajcár (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava) - za dlhoročnú úspešnú prácu v oblasti služieb zamestnanosti

Anna Klemmová (Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Kremnica) - za dlhoročnú obetavú prácu v oblasti sociálnych služieb

JUDr. Eduard Kotora (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce) - za dlhoročnú aktívnu prácu v sociálnej oblasti

PaedDr. Eva Mojtová (Detský domov v Bratislave) - za dlhoročné úspešné aktivity v prospech detí z detských domovov

Bc. Mária Škojecová (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica) - za dlhoročnú úspešnú prácu v oblasti sociálno-právnej ochrany detí a mládeže a sociálnej kurately

Ing. Vladimír Tkáčik (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce) - za dlhoročnú aktívnu prácu v oblasti služieb zamestnanosti

Zdroj: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Sú seniori odsúdení na pasivitu?

Status dôchodcu (dôchodkyne) prijímajú seniori rôznorodo. Niektorí vnímajú starobu ako čas, ktorý môžu využiť na „koníčky", cestovanie a odpočinok. Iní môžu byť ufrflaní, vidia svet čierno, vinia za to ostatných a upadajú do depresie. Môže to byť spôsobené ochorením, ale aj nedostatkom sebarealizácie, stratou zamestnania a pocitom neužitočnosti. Existujú ale aj aktívni seniori, ktorí v dôchodkovom veku naďalej zostávajú v zamestnaní a zarábajú, alebo dokonca pracujú bez nároku na odmenu.

Harriet Longman je 60-ročná dobrovoľníčka z Londýna, ktorá od februára tohto roku trávila takmer každý deň v zariadení **Náruč záchrany Senior & Junior** (domov pre seniorov a pre matky s deťmi), kde sprevádzala málo mobilných klientov – seniorov a občas strážila deti. V Londýne študuje na univerzite češtinu, slovenčinu a východoeurópske jazyky. Na Slovensko prišla vo februári, aby si jazyk vyskúšala v praxi, no zároveň aj pomáhala iným. Dnes už dobre a zrozumiteľne rozpráva po slovensky.

„Mám rada starých ľudí. Pýtam sa ich - kde sa narodili, čo robili, ako žili. Niekedy sa rozprávame, hovoríme si vtipy, smejeme sa, občas sa s nimi hrám hry, inokedy robím masáž hlavy. Keď niekto z nich plače, tak spolucítim. Dobre viem, ako sa cíti človek, keď príde do cudzieho - cíti sa bezmocný. Sama som to zažila, keď som bola malá a rodičia ma dali do internátnej školy. Keďže som človek z inej krajiny a som dobrovoľníčka, seniori vedia, že sa mi môžu so všetkým zveriť, že mi môžu dôverovať. Dokonca sa cítia užitoční, lebo ma učia správne hovoriť po slovensky", hovorí Harriet o svojom pôsobení v zariadení. Harriet skončila svoj pobyt na Slovensku 20. mája tohto roku malou rozlúčkovou oslavou s klientmi a personálom. Odišla domov, kde pokračuje vo svojom štúdiu. Na Slovensko prišla prostredníctvom Občianskeho združenia C.A.R.D.O. – Národného dobrovoľníckeho centra, ktoré sa venuje rozvoju dobrovoľníctva, aj seniorov.

Organizujeme projekty, v rámci ktorých vysielame dobrovoľníkov vo veku nad 50 rokov do zahraničia a zároveň prijímame zahraničných dobrovoľníkov v rovnakom veku na Slovensko. Napríklad, v období od 25. mája do 21. júna 2010 prijmeme na Slovensko 6 maďarských dobrovoľníčok, ktoré budú aktívne pôsobiť celý mesiac v štyroch mimovládnych organizáciách: **v C.A.R.D.O., Domove pre seniorov Hestia, v Slovenskom výbore pre UNICEF v Bratislave a v Slovenskom Červenom Kríži v Leviciach**. Tento projekt je podporený Európskou Úniou, Programom celoživotného vzdelávania s podprogramom GRUNDTVIG.

Dobrovoľníci vo veku nad 50 rokov musia prekonávať rôzne bariéry. Jednou z nich je bariéra jazyková – maďarské dobrovoľníčky budú pôsobiť v organizáciách, kde aspoň

Harriet Longman sa v zariadení Náruč záchrany Senior & Junior venovala seniorom, aj deťom.

jeden pracovník ovláda maďarský jazyk. Na druhej strane však rovnako oni, ako aj tí, ktorým budú slúžiť, získajú nové priateľstvá, pocit užitočnosti a najmä možnosť byť aktívni a využiť svoj čas v prospech iných. Je úžasné vidieť, ako ľudia vo vyššom veku môžu využiť všetky svoje celoživotné skúsenosti v pomoci ostatným. Je to obojstranný proces – dobrovoľníci, aj tí, ktorí pomoc prijímajú, majú vtedy pocit zmysluplnosti a naplnenia a sú radi, že sa môžu o svoje skúsenosti a zážitky podeliť s inými ľuďmi.

Alžbeta Mračková,
výkonná riaditeľka
Občianskeho združenia C.A.R.D.O
Snímka: archív

Futbal aj pre ľudí s mentálnym postihnutím

Tohtoročný európsky futbalový týždeň (EFT) Special Olympics 2010 propagoval myšlienku futbal pre každého a viac možností i pre dievčatá a ženy - futbalistky s mentálnym postihnutím a poruchami intelektu.

Futbal je v súčasnosti svetovo najpopulárnejším športom. Odhadujeme, že iba jedno z päťsto detí s postihnutím má však možnosť hrať futbal spoločne so svojimi rovesníkmi a byť vnímané akokoby bolo bez postihnutia. **Desiaty ročník Európskeho futbalového týždňa Special Olympics sa začal 30. apríla a trval do 7. mája tohto roku**. Zameriaval sa na zmenu so snahou vytvoriť viac futbalových športových možností pre ľudí s mentálnym postihnutím a poruchami intelektu. Do jubilejného ročníka sa zapojilo asi 50 tisíc hráčov na viac, než štyristo podujatiach v 45-tich krajinách Európy a strednej Ázie.

Tohto roku sa orgnizátori snažili rozvíjať a podporiť aj ženský futbal v rámci Hnutia Special Olympics Európa/Eurázia i prostredníctvom unifikovaných družstiev a tak odstrániť bariéry medzi ľuďmi s mentálnym postihnutím a ľuďmi bez postihnutia. Do tohto ročníka sa v rámci unfikovaných zápasov zapojilo asi päťtisíc hráčok, futbalistiek Special Olympics s mentálnym postihnutím i bez postihnutia spolu z 20-tich krajín sveta. V unifikovanom družstve trénujú a hrajú športovci s mentálnym postihnutím spoločne so svojimi rovesníkmi bez postihnutia.

„Európsky futbalový týždeň je príležitosťou pre futbalovú komunitu stretnúť sa a vytvoriť viac možností pre ľudí s mentálnym postihnutím vo futbale“, povedala **Mary Davis**, výkonná riaditeľka Hnutia Special Olympics Európa/Eurázia (SOEE). „Veľmi nás teší a vážime si podporu UEFA i národných futbalových zväzov a klubov, ktorá je zárukou úspechu tohto týždňa. Ročník 2010 sa prostredníctvom ženského futbalu snažil priniesť väčšiu toleranciu, inklúziu a rešpekt do komunít v celej Európe“, zdôraznila Mary Davis.

Tottenham Hotspur z anglickej prvej ligy a **Inter Milan FC** z talianskej Serie A sú len dvomi z množstva európskych veľkoklubov, ktoré sa zapájajú do tohto obrovského podujatia a hostia tréningové kempy, priateľské zápasy, turnaje pre futbalistov s mentálnym postihnutím a poruchami intelektu počas Európskeho futbalového týždňa 2010. Vďaka dlhoročnému partnertstvu a spolupráci s programom **UEFA We care**, Hnutie Special Olympics Európa/Eurázia pokračuje vo významnom pokroku a rozširuje možnosti pre ľudí s mentálnym postihnutím.

Futbal je najobľúbenejší z 31 oficiálnych zimných a letných športov v rámci Hnutia Special Olympics Európa/Eurázia s celkovým počtom 111 236 registrovaných hráčov. Hnutie Special Olympics Európa/Eurázia (SOEE) pracuje s polmiliónom športovcov v 58-mich európskych krajinách a krajinách centrálnej Ázie, poskytuje celoročný program tréningov a súťaží v množstve rôznych letných a zimných olympijských športov pre deti a dospelých s mentálnym postihnutím a poruchami intelektu. Hnutie dáva možnosť rozvíjať telesnú kondíciu, zručnosti, prejaviť odhodlanie, odvahu, talent a podeliť sa o radosť, priateľstvo s rovesníkmi, ostatnými športovcami špeciálnych olympiád, rodinou a komunitou. Hnutie Special Olympics existuje vo svete v 175-tich krajinách a snaží sa pozivtívnym spôsobom zmeniť život viac než 3,1 milióna športovcom s mentálnym postihnutím a poruchami intelektu.

V rámci Hnutia Special Olympics a Paralympijského výboru pôsobia dve samostatné organizácie uznané Medzinárodným olympijským výborom (MOV). Hnutie Special Olympics poskytuje možnosť športovať jednotlivcom s mentálnym postihnutím bez ohľadu na absolútnu výkonnostnú úroveň. Paralympijský výbor pracuje so športovcami s rôznym postihnutím na elitnej výkonnostnej úrovni.

Európsky futbalový týždeň v SR

Až 280 hráčov unifikovaných družstiev zo špeciálnych základných škôl (ŠZŠI), základných škôl, odborných učilíšť, gymnázií, domovov sociálnych služieb z 13 miest Slovenska sa tohto roku opäť zapojilo s pestrým programom rôznych futbalových turnajov i priateľských zápasov **od 30. apríla do 12. mája** tohto roku. Európsky futbalový týždeň bol tohto roku otvorený aj v SR 30. apríla. Uskutočnil sa na multifunkčnom ihrisku Nad Jazerom v Košiciach ako unifikovaný turnaj, v ktorom zápolili žiaci Špeciálnej ZŠ z Rovníkovej, Špeciálnej ZŠ z Inžinierskej, Strednej školy strojnícka na Komenského ulici.

Pokračoval 3. mája turnajom v Bytči na ihrisku gymnázia Bytča ako ďalší unifikovaný turnaj, za účasti žiakov Špeciálnej ZŠ internátnej v Bytči, Gymnáziua Bytča, Špeciálnej ZŠ v Trenčíne, Špeciálnej ZŠ v Púchove, Gymnázia Púchov, Špeciálnej ZŠ v Považskej Bystrici a Detského Domova Maurícius v Kremnici. Toho istého dňa v Ladcoch na ihrisku TJ Tatran cementáreň Ladce sa uskutočnil ďalší unifikovaný zápas, v ktorom si zahrali hráči TJ Tatran, žiaci ZŠ Ladce, Gymnázia Považská Bystrica, osobitného učilišťa v Ladcoch.

Dňa 5. mája nasledoval futbalový unifikovaný turnaj v Krpeľanoch na obecnom ihrisku s umelým povrchom v areáli ZŠ Krpeľany, ŠZŠI Krpeľany, ZŠ Krpeľany, OU Krpeľany, Námestovo školské ihrisko Spojenej školy internátnej M. Urbana, unifikovaný zápas, Martin DSS Meta Martin, Fatran Lipovec, Liptovský Mikuláš. Popoludní sa do tohto turnaja zapojili aj žiaci Odborného učilišťa v Liptovskom Mikuláši.

Aj 6. mája sa vo Svidníku konal na futbalovom štadióne Svidník na umelej ploche Základnej školy vo Svidníku unifikovaný futbalový zápas žiakov Špeciálnej ZŠ internátnej Svidník, CZŠ Svidník, Rožňava a popoludní na ihrisku ZŠ Zoltána Fábryho na Komenského ulici v telocvični sa konal unifikovaný turnaj DSS Amalia Rožňava, Jasmina DSS Rožňava, Špeciálnej ZŠ internátnej Rožňava a ZŠ Rožňava. Napokon sa 12. mája toto podujatie celoslovenského významu zavŕšilo unifikovaným zápasom v Košiciach v Odbornom učilišti na Alejovej ulici.

Zdroj:
Slovenské hnutie
špeciálnych olympiád

Summary

Precious Meeting

(page 4 – 5)

Slovak president Ivan Gašparovič with his wife also this year invited the Slovak Humanitarian Council's presidium, their workers headed by SHR's president Ivan Sýkora and selected representatives of their member organisations to the traditional New Year's meeting. Ivan Gašparovič welcomed the guests and expressed thanks for their work carried out in favour of their fellow-citizens. He pointed out that the SHR was going to commemorate the 20th anniversary of their establishment. "It is twenty years of work devoted to those who often cannot help themselves. These twenty years mean apprehension that a man cannot be just alone. They need somebody and therefore it is utmost important that we provide company to those who by nature were deprived of something we have, to those stricken by destiny but also to those who lost a lot in natural disasters."

The Slovak president also emphasized that the last year in Slovakia did not fulfill our expectations. The crisis struck a lot of fellow-citizens, and what is the worst, it struck much more those who cannot help themselves. He continued, "I am convinced that in the future we all will have to rectify the mistakes we made in the past." He also pointed out that we all are reliant on mutual help and also the global crisis shows that it is the solidarity which helps. None of the states can help itself, we have to look for cooperation both in the family and among people."

We introduce: The Society of Therapeutic Special Education in the Slovak Republic

(page 10 – 11)

The Society of Therapeutic Special Education in the Slovak Republic (SŠLV v SR) is a national, special-interest, voluntary organization uniting therapists in special education, teachers, physicians, psychologists, social workers and all experts in comprehensive care of the disabled, mentally or socially disordered people. Members of the society are the parents of handicapped children, the handicapped themselves and also those who are ready to help them. The current head of the society is Mgr. Ján Hučík, PhD, who works at the Department of Special Education of the Padagogic Faculty in Prešov. We have interviewed MUDr. Judita Slezáková, Csc., chair of the society and also a member of the Slovak Humanitarial Coulcil Board.

***What's the main committment and tasks of the Society of Therapeutic Special Education in the Slovak Republic?**

The society fulfills their mission in uniting their members and symphatizers in order to coordinate their work and sharing knowledge, organizes and promotes events aimed at comprehensive care of handicapped individuals, informs both lay and expert public on the goals, range and standard of the provided care, outlines proposals and participates in solution of current issues concerning integration and inclusion of afflicted people. The society issues the magazine EFETA as well as non-periodicals and EFETA almanacs.

Awarded in Mental Health Promotion

(page 13)

The Slovak society quite often misunderstands mental disorders. The source of these ideas is ignorance and worries which can lead to stigmatising, negative approach and following seclusion of mentally disordered people from the society. A mental disorder can affect a person regardless of education and intelligence. Therefore, the League of Mental Health launched a destigmatising campaign, the highlight of which was a gala concert and prize award to those who contributed to erasement of prejudices, misunderstanding, worries and ignorance in the issue of mental disorders.

The concert was held in the Mirror Hall of the Primatial Palace on March 18th, under the auspices of Slovak minister od Health **Richard Raši**. **The prize to individuals or association** for assistance in the League of Mental health's goals fulfillment was awarded to the **Civic Organization *Let's Open the Door, Let's Open Our Hearts* (ODODS)** for their long-time effort to overcome prejudices, gradually lower the stigma and erase the long-lasting discrimination of mentally disordered people in Slovakia. Executive director **MUDr. Marcela Barová** took over the prize. **The prize to media** in quality promotion of issues concerning mental health was awarded to **Mgr. Martin Mázor, editor of Zvolenské noviny/Zvolen paper** for long-term, quality and correct promotion of issues on mental health and disorders and accommodating promotion of the League's ideas. **The Slovak office of the WHO** joined this year's event and their director **MUDr. Darina Sedláková** awarded **the Prize in innovative approach to mental health promotion. PhDr. Katarína Minichová, Ing. Tatiana Žáčková and Mgr. Dušana Štěrbáková from the Civic Organization *the Wings*** handed over the prize. **The Slovak Capital City Bratislava** was the co-organizer of the event.

A New Protected Workshop Scarabeus

(page 21 - 22)

April 20th, 2010 was a historical day for the Civic Association *the Hope*. On that day they ceremonially opened the first Slovak protected workshops for multiple sclerosis patients named *Scarabeus*, in the city district Dúbravka, 13 Janko Alexy Street. They can be found on the ground floor of an apartment block, near the railway station Bratislava – Lamač.

Jaroslava Valčeková, head of this facility and chair of the Civic Association *the Hope* – member of the Slovak MS Union, cordially welcomed the participants at the opening ceremony. She said, „The association *Hope* in their short time existence did a lot for both the patients and their family mambers. But the most important thing, to give a helping hand to patients for a long time, is just about to happen." Protected workshops exclusively for MS patients offer an opportunity of their self-fulfilment and gaining conviction of their usefullness in society.

*

The Slovak Humanitarian Council topped off the moral apraisal for humanitarian and voluntary deeds with awarding prizes and certificates in the Mirror Hall of the Primatial Palace on June 15th, 2010. The event, to which the whole supplement of our magazine was devoted, was held under the auspices of Andrej Ďurkovský, mayor of the Slovak capital Bratislava. Thank to the municipality's and mayor's support this event is every year held in graceful, pleasant premises and ceremonial, dignified atmosphere. Ivan Sýkora, the Slovak Humanitarian Council president, in his opening speech emphasized: "In twenty years of the SHR existence all their members, at present 176 non-goverment organizations, could get to know thousands modest people who altruistically helped others. Many of them have done so repeatedly. In twenty years we have learned that these people not only have helped other people in need, but also expressively contributed to progress of voluntary activities in Slovakia. And they did it without any claim on reward..." The ceremony was heightened by the performance of Marián Bango, a blind singer, who sang the Slovak version of the song *I Did It My Way*.

HUMANITA
Časopis dobrovoľníckeho sektora Slovenskej republiky.
Vydáva Slovenská humanitná rada s podporou grantu MPSVaR SR. Distribútor: Mediaprint--Kappa, Pressegrosso, a.s., Bratislava, expedícia Versus, a.s., Bratislava. Náklad 3500 kusov. Objednávky prijíma redakcia. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Uverejnené príspevky nehonorujeme. Registrácia pod č. MK SR 710/92, ISSN 1336-2208, ev. č.: EV 384/08. Šéfredaktorka PhDr. Margita Škrabálková. Adresa redakcie: Páričkova 18, 821 08 Bratislava 2, telefón: 02-5020 0520, fax: 02-5020 0522, e-mail: tlacove.shr@changenet.sk. Grafická úprava: PHOTODESIGN, s. r. o., Bratislava, tlač: RAX, s. r. o., Bratislava. © SHR. Obálka: foto predná strana M. Škrabálková, zadná strana Valéria Zacharová.

markíza text

Cena Dar roka 2009

Momenty z XV. ročníka slávnostného oceňovania